Onderzoek technische herschatting objectief verdeelmodel WWB 2011

Eindrapport

Nynke de Groot
Leo Aarts

Onderzoek in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

© **A**arts De Jong Wilms Goudriaan **P**ublic **E**conomics bv (APE)

Den Haag, september 2010

Onderzoek Technische herschatting objectief verdeelmodel WWB 2011
N. de Groot en L. Aarts

A*pe* rapport nr. 13-791

© 2010 **A**arts De Jong Wilms Goudriaan **P**ublic **E**conomics bv (APE)
Website: www.ape.nl
Omslag: Brordus Bunder, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

INHOUD

0 SAMENVATTING 5

1 INLEIDING 7

1.1 Leeswijzer 7
1.2 Aanleiding van het onderzoek 7
1.3 Onderzoeksvragen 8

2 VARIANTEN BANENGROEI 9

2.1 Geschatte gewichten 11
2.2 Herverdeeleffecten 13
2.3 Budgetmutaties 15
2.4 Vergelijking varianten 16

3 ANALYSES GEKOZE VARIANTEN 19

3.1 Herverdeeleffecten 19
3.1.1 Herverdeeleffecten voor ex-ante aftopping 19
3.1.2 Effectieve herverdeeleffecten 24
3.2 Budgetmutaties 29
3.2.1 Objectieve budgetmutaties 29
3.2.2 Effectieve budgetmutaties 34
3.2.3 Budgetmutatie naar oorzaak 38
3.2.4 Budgetmutaties voor individuele gemeenten 39
3.3 Vergelijking modellen 41

4 CONCLUSIE 43

BIJLAGE TABELLEN VARIANT 1,4 EN 7 45

Herverdeeleffecten 45
Budgetmutaties 50

0 SAMENVATTING

Sinds de invoering van de Wet werk en bijstand (WWB) in 2004 zijn gemeenten financieel verantwoordelijk voor de bijstandslasten. Voor de grotere gemeenten geschiedt de verdeling van het budget voor de uitkeringslasten, het inkomensdeel, op basis van een objectief verdeelmodel.
Het ministerie van SZW en de VNG hebben afgesproken dat het onderhoud aan het verdeelmodel meer periodiek zal plaatsvinden[1]. Het verdeelmodel wordt niet meer jaarlijks aangepast maar een periode constant gehouden. Tot het onderhoud plaatsvindt, gebeurt de budgettoedeling op basis van het huidige verdeelmodel. Een onderdeel hiervan is de jaarlijkse herijking van de gewichten van de verdeelmaatstaven.

Dit rapport beschrijft het onderzoek naar de technische herschatting van het objectieve verdeelmodel WWB voor de budgetverdeling 2011. Het betreft de gebundelde uitkering, bestaande uit het WWB-budget inkomensdeel, IOAW, IOAZ en het gedeelte van het Bbz voor kosten levensonderhoud voor startende zelfstandigen. Het objectieve budget wordt bepaald op basis van de scores op 13 verdeelmaatstaven.
Voor dit onderzoek zijn de scores op deze maatstaven geactualiseerd en gebruikt om de gewichten te herijken zodat deze goed aansluiten op de geactualiseerde scores.

In 2006 is de definitie van het aantal banen gewijzigd. Dit betekent dat de meest actuele score van banengroei over de jaren 2005-2008 wellicht niet goed aansluit bij de criteria van het verdeelmodel, omdat de score van banen in 2008 op een andere manier is bepaald dan de score van banen in 2005. Er zijn verschillende manieren om hier bij de herijking mee om te gaan. Daarom is in dit onderzoek bekeken welke variant van de maatstaf banengroei het meest geschikt is om te gebruiken bij de herijking van de gewichten .

In dit onderzoek hebben wij zeven varianten op het verdeelmodel bekeken, waarbij wij voor iedere variant een andere meetperiode van de verdeelmaatstaf banengroei gebruikten. Deze varianten waren:

1. Banengroei 2002 (nader voorlopig) – 2005 (voorlopig)
2. Banengroei 2006-2007 (nader voorlopig)
3. Banengroei 2006-2008 (voorlopig)

[1] Brief van de staatssecretaris van SZW aan de Tweede Kamer, 18-6-2009.

4. Banengroei 2006 (nader voorlopig) – 2008 (voorlopig)
5. Banengroei 2004-2005 (voorlopig) en 2006-2008 (voorlopig)
6. Banengroei 2005-2008 (voorlopig, inclusief jaar van de trendbreuk)
7. Banengroei 2006 (nader voorlopig) – 2009 (voorspeld)

De verschillen in uitkomsten tussen de zeven varianten waren klein. We hebben de varianten gescoord op de criteria verdelende werking, stabiliteit, actualiteit en plausibiliteit. De meer actuele modellen hadden ook een betere verdelende werking. Er was weinig verschil in stabiliteit (budgetmutaties) tussen de varianten. Op plausibiliteit scoorden variant 6 (2005-2008) het minst goed, ook variant 7 (2006-2009pr) en variant 2 (2006-2007nv) scoorden minder goed op plausibiliteit.

Uiteindelijk is ervoor gekozen om drie varianten nader te onderzoeken, namelijk:

- Variant 1: 2002-2005
- Variant 4: 2006-2008v
- Variant 7: 2006-2009pr

Voor individuele gemeenten zijn de verschillen in budget tussen de verschillende varianten niet groot, de gemeenten die bij variant 1 de grootste budgetmutaties hebben, hebben dit ook bij variant 4 en 7.

Advies

De verschillen tussen de drie nader onderzochte varianten zijn zeer klein. Ook voor afzonderlijke gemeenten zijn de verschillen klein. Wat betreft actualiteit sluit variant 7 het beste aan bij de criteria van het verdeelmodel, deze variant houdt het meest rekening met de actuele omstandigheden op de arbeidsmarkt. Daar staat tegenover dat de gebruikte gegevens voor deze variant gebaseerd zijn op een prognose en niet op gerealiseerde gegevens.
Na variant 7 is variant 4 het meest actueel. Deze variant heeft als nadeel dat het hierbij een tweejaarsgemiddelde betreft in plaats van een driejaarsgemiddelde.
Indien bij de budgetbepaling het gerealiseerde (voorlopige) aantal banen over 2009 beschikbaar is, is ons advies om de gewichten van variant 7 te gebruiken bij de budgettoedeling. Dit zorgt ervoor dat de gewichten zo goed mogelijk aansluiten bij de geactualiseerde scores op de verdeelmaatstaven. Als het aantal banen over 2009 nog niet beschikbaar is, is ons advies om de gewichten van variant 4 te gebruiken, gegeven dat bij variant de scores voor banengroei minder actueel zijn en de definitie verouderd is.

1 INLEIDING

1.1 Leeswijzer

Dit rapport beschrijft het onderzoek naar de herijking van het verdeelmodel WWB ten behoeve van de budgettoedeling 2011. Het voorliggende rapport is zelfstandig leesbaar en bevat een compleet overzicht van de analyses. Hoofdstuk 0 geeft een samenvatting van het onderzoek. De bijlage is een aanvulling op het rapport, hierin staan alle tabellen waarop (een deel van) de analyses zijn uitgevoerd.

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Sinds de invoering van de Wet werk en bijstand (WWB) in 2004 zijn de gemeenten financieel verantwoordelijk voor de bijstandslasten. Gemeenten ontvangen een budget voor de bekostiging van de uitkeringsuitgaven, het inkomensdeel, en een budget voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden, het werkdeel. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) berekent de gemeentelijke budgetten met verdeelsleutels die worden toegepast op de macrobudgetten voor het inkomensdeel en het werkdeel. Sinds 2010 is het WWB-budget inkomensdeel gebundeld met de IOAW, de IOAZ en het gedeelte van de Bbz voor kosten levensonderhoud voor startende zelfstandigen[2].

Voor de grotere gemeenten geschiedt de verdeling van de gebundelde uitkering op basis van een objectief verdeelmodel. Het ministerie van SZW en de VNG hebben afgesproken dat het onderhoud aan het verdeelmodel meer periodiek zal plaatsvinden[3]. Het verdeelmodel wordt niet meer jaarlijks aangepast maar een periode constant gehouden. Tot het onderhoud plaatsvindt, gebeurt de budgettoedeling op basis van het huidige verdeelmodel. Een onderdeel hiervan is de jaarlijkse herijking van de gewichten van de verdeelmaatstaven.

---

[2] Ook de WWIK is gebundeld met de WWB. De budgetverdeling WWIK vindt echter niet plaats op basis van de verdeelsystematiek van de WWB maar op basis van historische kosten.

[3] Brief van de staatssecretaris van SZW aan de Tweede Kamer, 18-6-2009.

In dit onderzoek is een technische exercitie waarbij de gewichten van het objectieve verdeelmodel worden herijkt zodat de gewichten goed aansluiten op de geactualiseerde scores op de verdeelmaatstaven.

In 2006 is de definitie van het aantal banen gewijzigd. Dit betekent dat de meest actuele score van banengroei over de jaren 2005-2008 wellicht niet goed aansluit bij de criteria van het verdeelmodel, omdat de score van banen in 2008 op een andere manier is bepaald dan de score van banen in 2005. Daarom wordt in dit onderzoek gekeken welke variant van de maatstaf banengroei het meest geschikt is om te gebruiken bij de herijking van de gewichten.

1.3 Onderzoeksvragen

Het onderzoek richt zich op de herijking van het verdeelmodel ten behoeve van de budgettoedeling voor het uitvoeringsjaar 2011. We hebben voor dit onderzoek vijf onderzoeksvragen opgesteld:

1. Welke varianten m.b.t. de maatstaf banengroei van de herschatting van de gewichten van de verdeelmaatstaven in het verdeelmodel van de gebundelde uitkering voor het uitvoeringsjaar 2011 zijn relevant?
2. Wat zijn de bijbehorende gewichten van de verdeelmaatstaven?
3. Wat zijn de bijbehorende herverdeeleffecten voor en na ex-ante inperking?
4. Wat zijn de bijbehorende budgetmutaties van 2010 op 2011 voor en na ex-ante inperking?
5. Welke variant past het best bij het voornemen van SZW om banengroei 2006-2009 te gebruiken bij de budgettoedeling?

2 VARIANTEN BANENGROEI

Bij de maatstaf "banengroei" is sprake van een trendbreuk tussen 2005 en 2006. Voor de herijking van de gewichten en voor de budgetverdeling 2010 is er daarom voor gekozen om het driejaarsgemiddelde over 2002 t/m 2005 te gebruiken. Bij het uitvoeren van dit onderzoek waren de gegevens over 2009 nog niet beschikbaar. Dit betekent dat er bij de herijking voor de budgettoedeling 2011 geen gebruik kan worden gemaakt van het driejaarsgemiddelde over 2006 t/m 2009.

Actualiteit van de verdeelmaatstaven is een van de criteria van het verdeelmodel WWB. Daarom hebben wij onderzocht welke varianten van de maatstaf banengroei gebruikt kunnen worden bij de herijking van het verdeelmodel. Wij hebben de volgende definities bekeken:
1. Banengroei 2002 (nader voorlopig) – 2005 (voorlopig)
2. Banengroei 2006-2007 (nader voorlopig)
3. Banengroei 2006-2008 (voorlopig)
4. Banengroei 2006 (nader voorlopig) – 2008 (voorlopig)
5. Banengroei 2004-2005 (voorlopig) en 2006-2008 (voorlopig)
6. Banengroei 2005-2008 (voorlopig, inclusief jaar van de trendbreuk)
7. Banengroei 2006 (nader voorlopig) – 2009 (voorspeld)

Definitie 7 is gebaseerd op een voorspelling van het aantal banen in 2009. Dit is afgeleid van de nationaal gerealiseerde banengroei in 2009 per sector. Per COROP is een voorspelling gemaakt van de banengroei die afhankelijk is van de werkgelegenheid per sector in de COROP en de banengroei van deze sectoren[4]. De verdeling van het aantal banen per sector per COROP-regio is gebaseerd op de gegevens uit het jaar 2008. De verschillen tussen de varianten 2006-2008 en 2006-2009 zijn daarom relatief klein.

In tabel 2-1 staat de gemiddelde banengroei per variant. De gemiddelde banengroei tussen 2002 en 2005, de maatstaf die is gebruikt bij de budgettoedeling 2010, is -0,57%. Het aantal banen daalde dus in deze periode. Voor alle varianten zien we juist positieve gemiddelden. De banengroei is het grootst bij de variant 2005-2008v, bij deze variant wordt de defini-

[4] Ter controle hebben we op eenzelfde wijze een voorspelling gemaakt van het aantal banen in 2008 en deze voorspelling vergeleken met het daadwerkelijke aantal. Gemiddeld bedroeg het (absolute) verschil tussen prognose en realisatie 1,1%. De verschillen waren het grootst voor een aantal COROP-regio's met relatief weinig banen, zoals Zaanstreek (-6,2%), Zuid-Oost-Drenthe (-3,3%) en Zuid-West-Overijssel (+3,0%). Voor 29 van de 40 COROP-regio's was het absolute procentuele verschil kleiner dan 1%.

tiewijziging genegeerd. Aangezien de definitiewijziging heeft geleid tot een bijstelling van het aantal banen naar boven, wordt de banengroei in deze variant overschat. De banengroei tussen 2006 en 2009 (prognose) is het kleinst, 1,26%.
De bandbreedte van de banengroei tussen de COROP's is bij de variant 2002nv-2005v 4,39%. Dat is kleiner dan bij de overige varianten. De bandbreedte van de variant 2006-2007nv is het grootst, 8,82%. Dit kan komen doordat banengroei bij deze definitie een eenjaarsgemiddelde in plaats van een driejaarsgemiddelde is, hierdoor zijn de verschillen tussen COROP-regio's groter.

Tabel 2-1: Gemiddelde, maximale en minimale banengroei per variant

	2002nv-2005v[a]	2006-2007nv	2006-2008v	2006nv-2008v	2004-2005, 2006-2008v	2005-2008v	2006nv-2009pr
Gemiddelde	-0,57	3,50	2,44	2,45	1,79	4,90	1,26
Maximum	1,51	9,63	6,48	5,16	4,85	8,53	3,79
Minimum	-2,88	0,81	-1,31	-1,15	-0,82	0,72	-1,45
Bandbreedte	4,39	8,82	7,79	6,31	5,67	7,81	5,24

In tabel 2-2 staan de gemiddelde afwijkingen van de verschillende varianten banengroei ten opzichte van de banengroei tussen 2002 en 2005. De tabel laat zien wat de verschillen in score op banengroei zijn tussen de verschillende definities. We hebben er voor gekozen om de scores te vergelijken met de score van banengroei 2002nv-2005v omdat deze variant gebruikt is in het uitgangsmodel (het model van de budgettoedeling 2010)[5].
De afwijking van de score op banengroei ten opzichte van 2002nv-2005v is het grootst bij de variant 2005-2008, voor deze variant is de afwijking gemiddeld 5,47%. Voor de variant 2006-2009pr is de gemiddelde afwijking het kleinst, 1,83%. De grootste verschillen in afwijkingen zien we bij de variant 2006-2007, daar is de afwijking van 1 COROP slechts 1,38% terwijl het in een andere COROP wel 8,12% is. Overigens is een grote afwijking niet per definitie goed dan wel slecht, een grote afwijking betekent minder stabiele scores op de verdeelmaatstaven, maar het is goed mogelijk dat deze scores de actualiteit beter weerspiegelen. Bovendien betekenen minder stabiele scores op banengroei niet automatisch een minder stabiel budget, omdat dit gecorrigeerd kan worden door de gewichten van het herijkte model.

[5] Bij vergelijking met een andere definitie van banengroei, bijvoorbeeld 2006nv-2009pr, kan er een ander beeld ontstaan.

Tabel 2-2: Gemiddelde afwijkingen ten opzichte van de variant 2002nv-2005v

	2006-2007nv	2006-2008v	2006nv-2008v	2004-2005, 2006-2008v	2005-2008v	2006nv-2009pr
Gemiddelde afwijking	4,07	3,01	3,01	2,36	5,47	1,83
Maximum afwijking	8,12	4,97	6,33	3,84	8,33	3,48
Minimum afwijking	1,38	0,16	0,25	0,38	2,42	-0,03
Bandbreedte afwijking	6,74	4,81	6,07	3,47	5,92	3,51

2.1 Geschatte gewichten

In tabel 2-3 staan de verdeelkenmerken en de geschatte coëfficiënten. De coëfficiënten van de verschillende varianten verschillen weinig van elkaar. Wel zien we dat een aantal gewichten verandert ten opzichte van het uitgangsmodel. Het gewicht van lage inkomens wordt kleiner, evenals het gewicht van allochtonen. Het gewicht van eenouderhuishoudens neemt juist toe, evenals het (negatieve) gewicht van de werkzame beroepsbevolking en huurwoningen. Ook de constante neemt sterk toe. Het gewicht van banengroei neemt sterk af voor alle varianten en is (evenals in het uitgangsmodel) niet significant.

Tabel 2-3: Overzicht van de verdeelkenmerken en bijbehorende gewichten per schattingsvariant

Variabele	Peiljaar	Uitgangs-model	2002nv-2005v[a]	2006-2007nv	2006-2008v	2006nv-2008v	2004-2005, 2006-2008v	2005-2008v	2006nv-2009pr
Lage inkomens (15-64 jaar, 3-jaars)	2006-2008	24,204	18,218	17,989	17,941	17,963	17,970	17,984	17,992
Eenouderhuishoudens (15-44 jaar, 3-jaars)	2007-2009	68,407	77,456	77,115	76,560	76,451	76,510	76,443	76,451
Arbeidsongeschikten (15-64 jaar)	2008	-23,740	-13,645	-13,137	-13,233	-13,206	-13,177	-13,188	-13,187
Allochtonen (15-64 jaar, 3-jaars)	2007-2009	5,036	2,848	2,893	2,889	2,869	2,879	2,874	2,877
Laagopgeleiden (15-64 jaar, CBS, 3-jaars)	2006-2008	4,869	4,311	4,304	4,277	4,279	4,275	4,283	4,277
Huurwoningen	2008	3,231	5,092	5,139	5,110	5,125	5,123	5,126	5,126
Relatief regionaal klantenpotentieel	2008	1,725	1,943	1,942	1,931	1,929	1,928	1,926	1,926
Inwoners stedelijk gebied (OAD 1+2+3)	2008	-1,407	-1,754	-1,735	-1,718	-1,713	-1,715	-1,709	-1,711
Werkzame beroepsbevolking (COROP, 3-jaars)	2006-2008	-31,239	-45,609	-45,301	-45,163	-45,108	-44,985	-45,060	-45,030
Banen handel en horeca (COROP)	2007	-18,599	-19,515	-19,937	-19,855	-19,864	-19,873	-19,834	-19,877
Banengroei (COROP, perc per jaar)		-8,089[b]	-3,262	-0,818	-0,972	-0,606	-0,517	-0,243	-0,328
Banen per hoofd van de beroepsbevolking (COROP)	2007	-2,481	-1,946	-2,024	-2,004	-2,003	-1,995	-1,985	-1,995
Bevolkingsgroei (perc per jaar, 5 jaar)	2004-2009	-29,337	-30,361	-30,525	-30,429	-30,450	-30,426	-30,442	-30,429
Constante		3130,895	4528,351	4519,660	4505,097	4498,304	4485,140	4490,270	4488,595
Aantal gemeenten		203	195	195	195	195	195	195	195
Verklaringsgraad			94,1	94,1	94,1	94,1	94,1	94,1	94,1

[a] nv= nader voorlopig, v=voorlopig, p=prognose

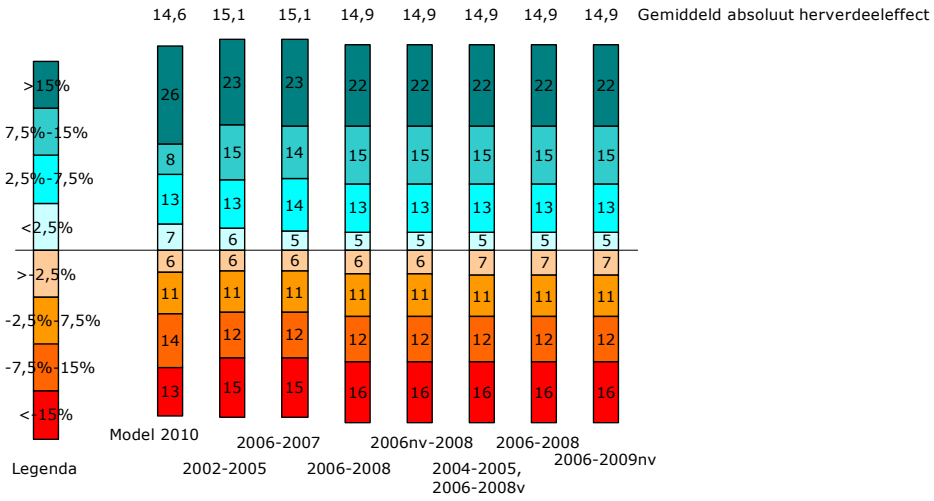
[b] Onderstreept betekent niet significant bij een significantieniveau van 10%, cursief is niet significant bij een significantieniveau van 5%

2.2 Herverdeeleffecten

In grafiek 2-1 worden de herverdeeleffecten per model weergegeven. We presenteren de resultaten voor het gehele model, niet alleen voor de variabele banengroei. Het herverdeeleffect is het verschil tussen de uitgaven die het (herijkte) objectieve verdeelmodel voorspeld en de werkelijke uitgaven in 2009, als percentage van de uitgaven in 2009. Bij het berekenen van de herverdeeleffecten is geen rekening gehouden met het feit dat het budget van middelgrote gemeenten bij de budgettoedeling deels objectief en deels historisch wordt bepaald, bij de budgettoedeling zijn de herverdeeleffecten voor deze gemeenten dus per definitie kleiner. De staafjes boven de lijn geven de percentages met positieve herverdeeleffecten weer (hoe donkerder, hoe groter het herverdeeleffect, zie legenda), de negatieve herverdeeleffecten staan onder de lijn.
Het linkerstaafje geeft de herverdeeleffecten in het model 2010, dit is het model dat gebruikt is bij de budgettoedeling 2010. Het gaat hier om de herverdeeleffecten ten tijde van de herijking van het model, dus de vergelijking van het objectieve budget 2010 met de uitgaven 2008. Bij de herijkte zeven varianten bekijken we het verschil tussen het objectieve budget 2011 en de uitgaven 2009[6].
Voor de varianten 2002-2005 en 2006-2007 is het gemiddelde absolute herverdeeleffect 0,2% hoger dan voor de overige varianten. Wel zien we dat voor deze variant 15% van de gemeenten een herverdeeleffect kleiner dan -15% heeft, terwijl dit bij de overige varianten 16% is.
Ten opzichte van het model 2010 zien we dat er procentueel minder gemeenten zijn met een groot positief herverdeeleffect. Daarentegen zijn er veel meer gemeenten met een groot negatief herverdeeleffect en gemeenten met een herverdeeleffect tussen de +7,5% en +15%.

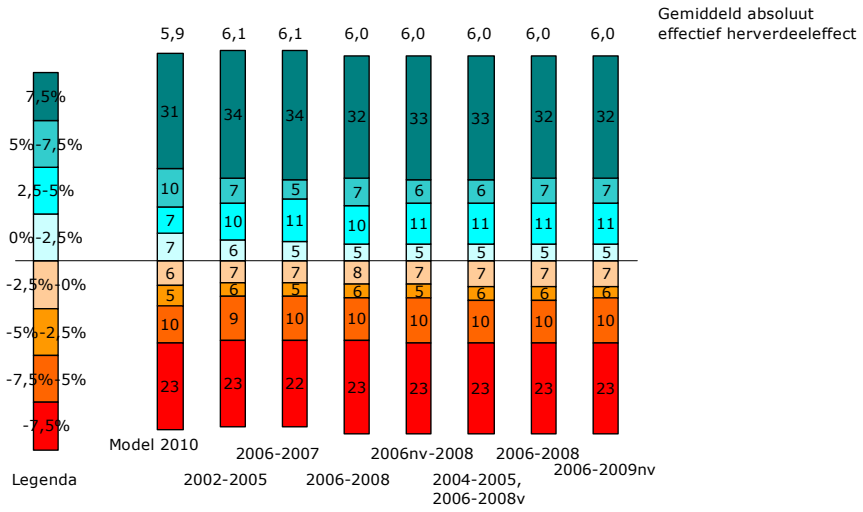
[6] De uitgaven van 2009 zijn gestegen ten opzichte van de uitgaven 2008 door de economische crisis. Dit maakt de uitgaven in 2009 waarschijnlijk lastiger voorspelbaar dan de uitgaven in 2008, het lagere herverdeeleffect voor de herijkte varianten is daarom ook niet verrassend.

Grafiek 2-1: Verdeling procentuele herverdeeleffecten voor ex-ante inperking per variant

In grafiek 2-2 staan de effectieve herverdeeleffecten (na ex-ante inperking) per variant. Het effectieve herverdeeleffect is zo goed als geljik als bij de vorige herijking (5,9%). Bij de varianten 2002-2005 en 2006-2007 hebben de gemeenten gemiddeld de grootste effectieve herverdeeleffecten.

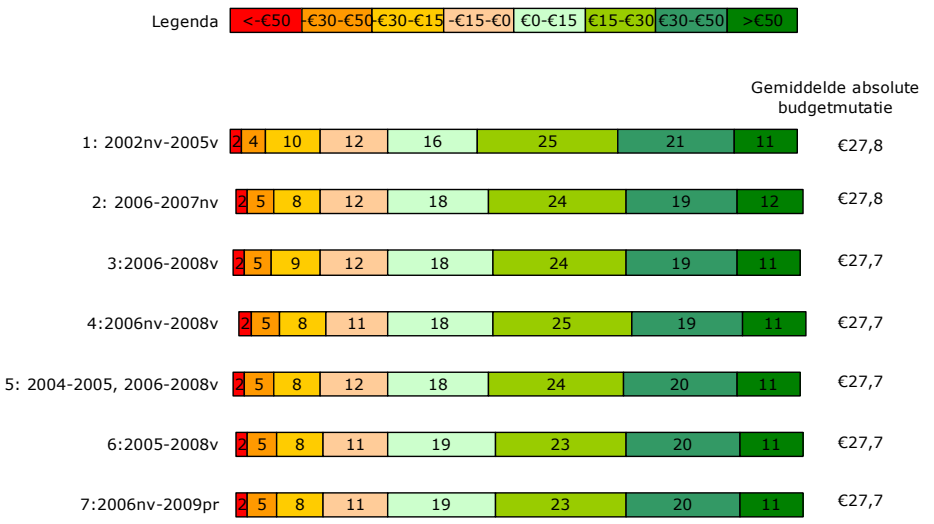
Grafiek 2-2: Verdeling van de effectieve procentuele herverdeeleffecten na ex-ante inperking per variant

2.3 Budgetmutaties

Door de actualisatie van de verdeelkenmerken en de herijking van de gewichten vinden er budgetverschuivingen plaats. De verdeling van de budgetverschuivingen per huishouden in de gemeente per variant is terug te vinden in grafiek 2-3. Hierbij is het macro objectieve budget 2010 gelijk gesteld aan het macro objectieve budget 2011. We vergelijken het objectieve budget 2010 (uit voorlopige beschikking budgetten 5 november 2009) met het objectieve budget 2011. Bij de budgetten 2011 zijn de herijkte gewichten en geactualiseerde scores op de verdeelkenmerken gebruikt.
De gemiddelde budgetverschuiving ongeveer gelijk voor de verschillende varianten, namelijk € 27,8-€ 27,7[7]. De meeste gemeenten kennen een positieve budgetverschuiving, ongeveer 73% van de gemeenten ontvangt een hoger objectief budget dan bij het model 2010. Dit komt omdat een aantal grotere gemeenten een lager budget ontvangt. Ongeveer 25% van de gemeenten ontvangt een hoger objectief budget van € 15 tot € 30 per huishouden.

Grafiek 2-3: Budgetverschuivingen ten opzichte van het model 2010, in euro's per huishouden, naar variant

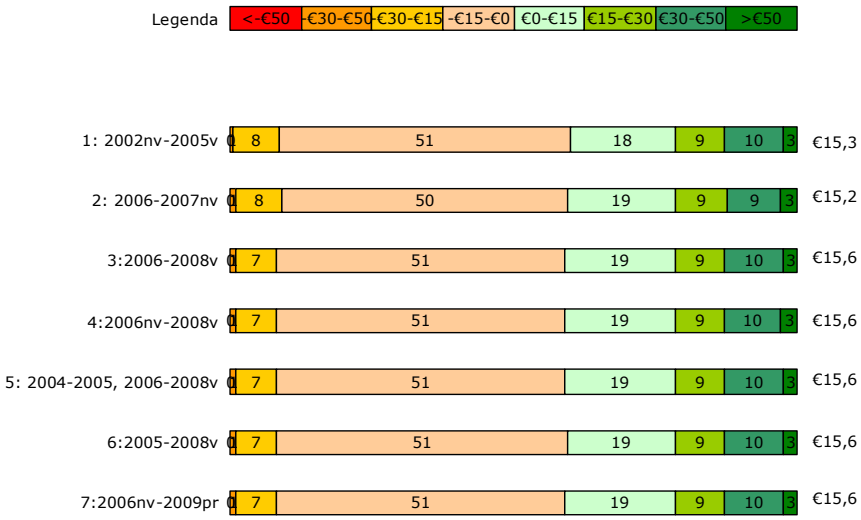

In grafiek 2-4 staan de effectieve budgetverschuivingen in euro's per huishouden per model. Dit zijn de budgetmutaties na ex-ante aftopping. Het

[7] Ter referentie, het (ongewogen) gemiddelde budget per huishouden in de gemeente bedraagt € 584.

gaat om het *objectieve* budget, bij middelgrote gemeenten is er geen rekening gehouden met het feit dat voor deze gemeenten de budgettoedeling deels op historische uitgavenaandelen plaatsvindt. De budgetmutaties zijn het kleinst voor de varianten 2002-2005 en 2006-2007. We vergelijken hierbij de afgetopte objectieve budgetten 2010 (voorlopige beschikking budgetten 2010, 5 november 2009) en de afgetopte objectieve budgetten 2011. De effectieve budgetverschuivingen laten een heel ander beeld zien dan de budgetverschuivingen voor ex-ante aftopping. Na ex-ante aftopping heeft ongeveer de helft van de gemeenten een negatieve budgetverschuiving van -€15 of minder. Dit komt doordat er bij de ex-ante aftopping weer veel budget verschuift naar de grote gemeenten, waardoor het budget van de middelgrote gemeenten lager wordt. De gemiddelde absolute budgetverschuiving is wel kleiner dan bij de budgetverschuivingen voor ex-ante inperking.

Grafiek 2-4: Effectieve budgetverschuivingen (na ex-ante inperking) ten opzichte van het model 2010, in euro's per huishouden, naar variant

2.4 Vergelijking varianten

De vergelijking van de zeven varianten maken we op basis van de criteria verdelende werking, stabiliteit, actualiteit en plausibiliteit. De verdelende werking is het verschil tussen de voorspelde uitgaven door het objectieve verdeelmodel en de werkelijke uitgaven (paragraaf 2.2). Stabiliteit is de hoogte van de budgetmutaties, dus het verschil tussen de voorspelde uitgaven in 2010 en in 2011 (paragraaf 2.3). Actualiteit betekent dat de meest actuele scores op de verdeelmaatstaven worden gebruikt. Ten slotte

is plausibiliteit de mate waarin het verdeelkenmerk de situatie in de gemeente daadwerkelijk kan meten. We bekijken de criteria voor het gehele model.

De verschillen in verdelende werking van de modelvarianten is klein, wel geldt dat de verdelende werking iets beter is voor de modelvarianten waarbij 2008 of 2009 wordt meegenomen (variant 3 t/m 7). De stabiliteit van het budget is ongeveer gelijk voor alle varianten.
Voor de kenmerken actualiteit en plausibiliteit kijken we alleen naar de variabele banengroei, aangezien de overige variabelen allemaal gelijk zijn en geen effect hebben op de score op de criteria. Variant 1 is gebaseerd op de minst actuele data voor banengroei (2002-2005) en is dus minder actueel. Variant 7 is het meest actueel omdat deze variant voor banengroei gebaseerd is op de meest actuele cijfers (2006-2009). Wel geldt voor deze variant dat voor het jaar 2009 gebruik wordt gemaakt van een prognose, terwijl de andere scores van banengroei voor alle jaren zijn gebaseerd op voorlopige dan wel nader voorlopige gegevens. Variant 6 is het minst plausibel, omdat hierbij geen rekening wordt gehouden met de definitiewijziging. Ook variant 2 is minder plausibel omdat het de groei betreft van 1 jaar.

Op basis van de scores op de criteria kiezen wij voor varianten 4 en 7; variant 7 omdat deze variant het meest actueel is en variant 4 omdat deze modelvariant ook actueel is en niet is gebaseerd op een prognose[8]. Hieraan voegen wij nog variant 1 toe, omdat dit de variant is die vorig jaar is gekozen voor de herijking van het model voor de budgettoedeling 2010. Voor de gekozen modellen zullen wij in het volgende hoofdstuk dieper ingaan op de verdelende werking en de stabiliteit. Uiteindelijk resulteert dit in een advies over de meest geschikte variant voor de budgettoedeling 2011.

[8] Variant 4 krijgt de voorkeur boven variant 3 omdat variant 4 gebaseerd is op nader voorlopige cijfers voor 2006 terwijl variant 3 voor beide jaren gebaseerd is op voorlopige cijfers. Variant 5 wordt niet nader bekeken omdat de banengroei dan gemeten wordt op basis van twee verschillende definities (voor en na 2006). Bovendien is deze variant minder actueel dan variant 4.

3 ANALYSES GEKOZE VARIANTEN

Zie de technische bijlage voor bijbehorende tabellen

In het voorgaande hoofdstuk hebben wij drie varianten uitgekozen voor de diepere analyses. Het betreft de varianten:

- Variant 1: met banengroei 2002nv-2005v
- Variant 4: met banengroei 2006-2008v
- Variant 7: met banengroei 2006nv-2009pr

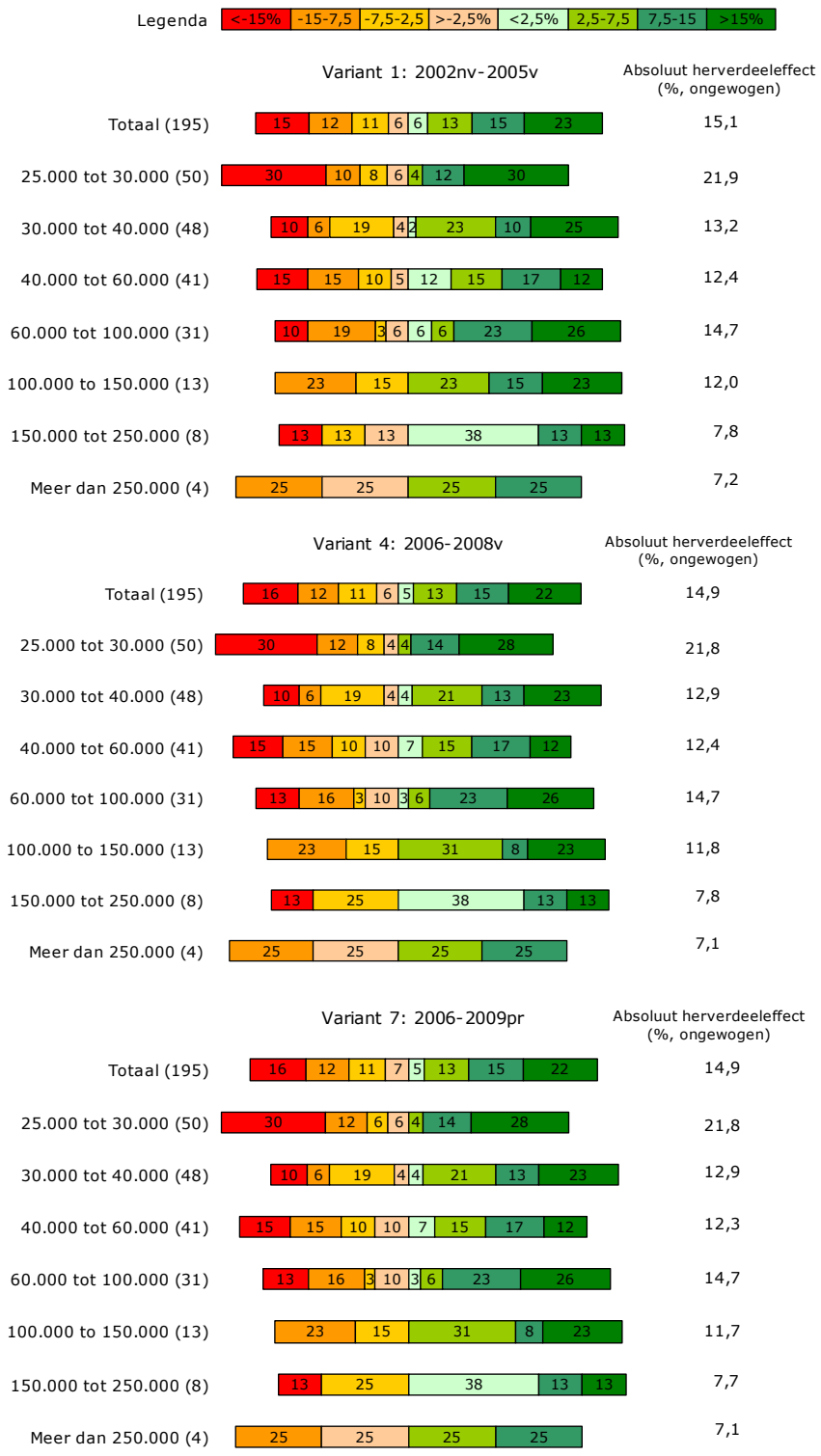
3.1 Herverdeeleffecten

We bekijken in deze paragraaf twee verschillende herverdeeleffecten, de herverdeeleffecten voor ex-ante aftopping en de herverdeeleffecten na ex-ante aftopping. De herverdeeleffecten worden uitgedrukt als het verschil tussen het (afgetopte) objectieve budget en de uitgaven, als percentage van de uitgaven. Een volledig overzicht van de herverdeeleffecten is terug te vinden in de bijlage.

3.1.1 Herverdeeleffecten voor ex-ante aftopping

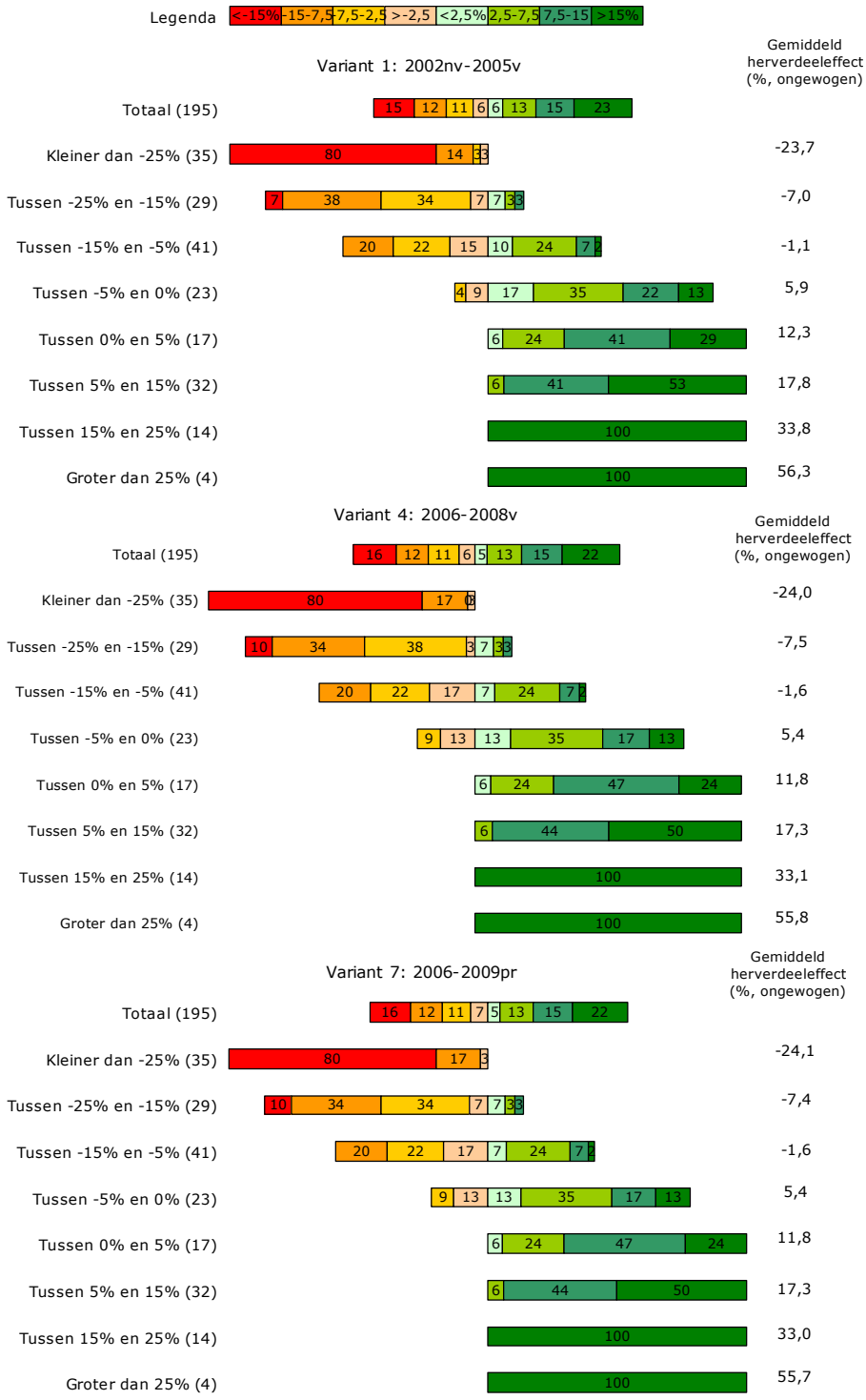
In grafiek 3-1 staan de herverdeeleffecten per grootteklasse. Bij het berekenen van de herverdeeleffecten is geen rekening gehouden met het feit dat het budget van middelgrote gemeenten bij de budgettoedeling deels objectief en deels historisch wordt bepaald, bij de budgettoedeling zijn de herverdeeleffecten voor deze gemeenten dus per definitie kleiner. De verdeling van de herverdeeleffecten verschilt niet veel per modelvariant. De herverdeeleffecten zijn het kleinst voor modelvariant 4 en 7.
Hoe groter de gemeente, hoe kleiner het absolute procentuele gemiddelde herverdeeleffect. Een uitzondering hierop is de grootteklasse 60.000 tot 100.000 inwoners. We zien relatief meer grote procentuele herverdeeleffecten bij kleinere gemeenten. Dit komt doordat de uitgaven in euro's bij deze gemeenten over het algemeen lager zijn, waardoor een procentuele afwijking van het budget ten opzichte van de uitgaven groter wordt.

Grafiek 3-1: Verdeling herverdeeleffecten de drie varianten naar grootte-klasse

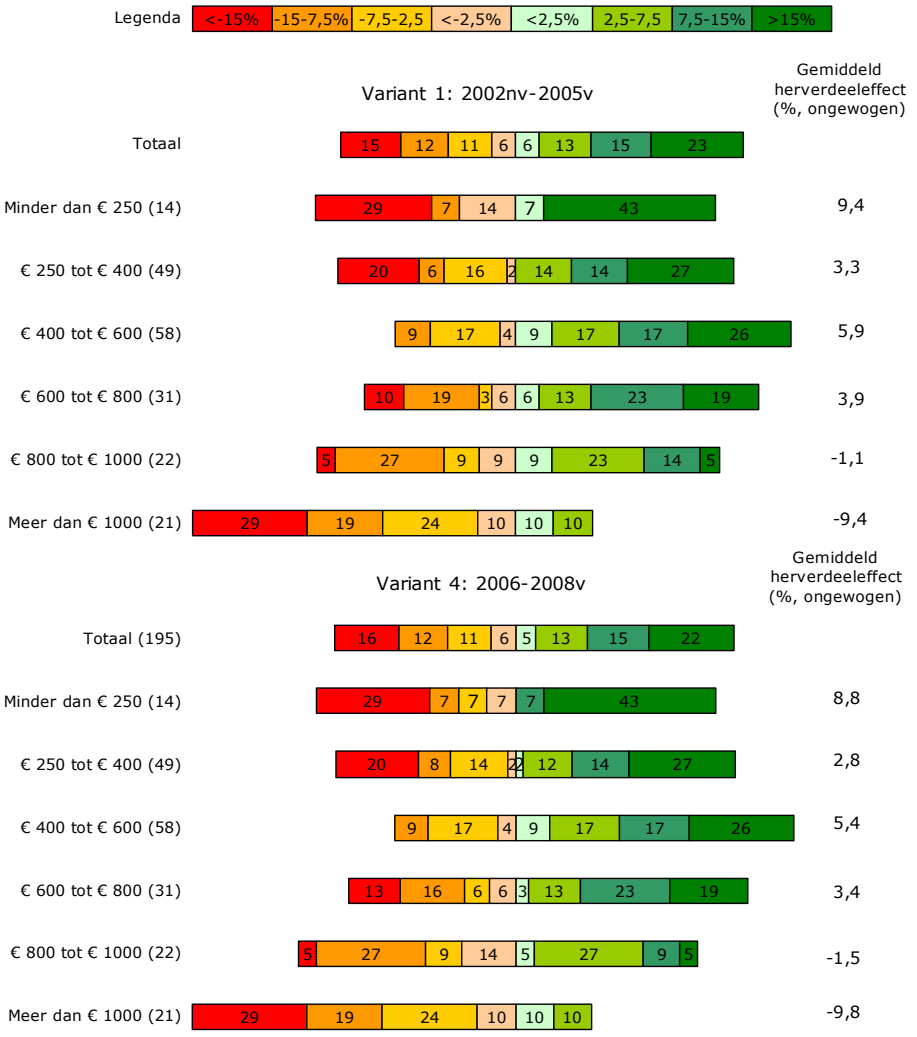
In grafiek 3-2 staan de herverdeeleffecten naar grootte van het herverdeeleffect in 2010 (objectief budget 2010 vergeleken met uitgaven 2008). Hoe groter het herverdeeleffect in 2010, hoe groter het herverdeeleffect 2011. Wel zien we dat 20% van de gemeenten met een herverdeeleffect kleiner dan -25% in 2010, in 2011 een herverdeeleffect heeft groter dan -15%. Het herverdeeleffect voor deze groep wordt dus kleiner, het gemiddelde herverdeeleffect is nu nog maar -23,7%. Ook voor de groep met een herverdeeleffect in 2010 tussen de -25% en -15% neemt het gemiddelde herverdeeleffect sterk af.
Voor de gemeenten met een groot positief herverdeeleffect (meer dan 15%) in 2010 zien we dit niet, deze gemeenten blijven een groot positief herverdeeleffect houden.

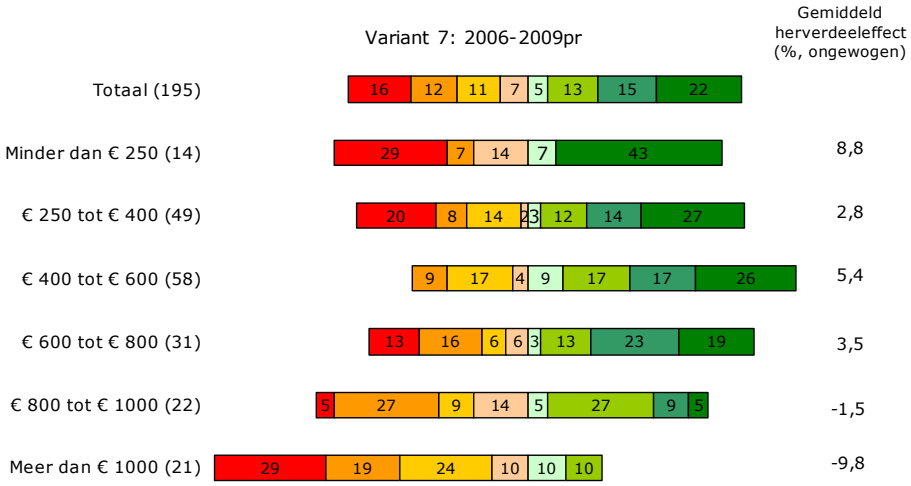
Grafiek 3-2: Verdeling herverdeeleffecten de drie varianten naar herverdeeleffect in 2010

In grafiek 3-3 staan de herverdeeleffecten naar uitgaven per huishouden. De gemeenten met relatief lage uitgaven van minder dan € 250, hebben een gemiddeld positief herverdeeleffect van 9,4%. Voor gemeenten met hoge uitgaven van meer dan € 1000 is dit precies andersom, zij hebben gemiddeld een negatief herverdeeleffect van -9,4%.

Grafiek 3-3: Verdeling herverdeeleffecten van de drie varianten naar uitgaven per huishouden in 2009

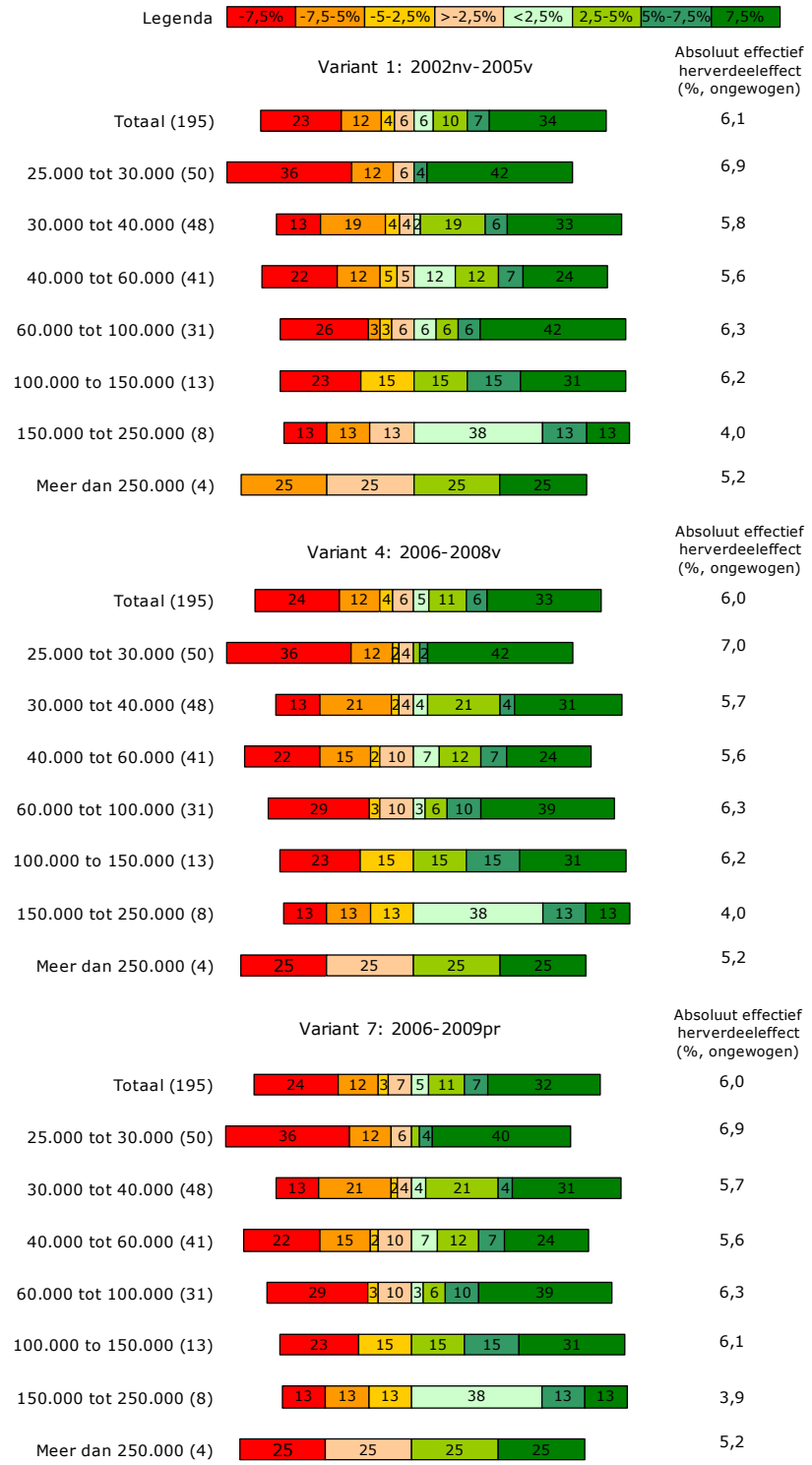

3.1.2 Effectieve herverdeeleffecten

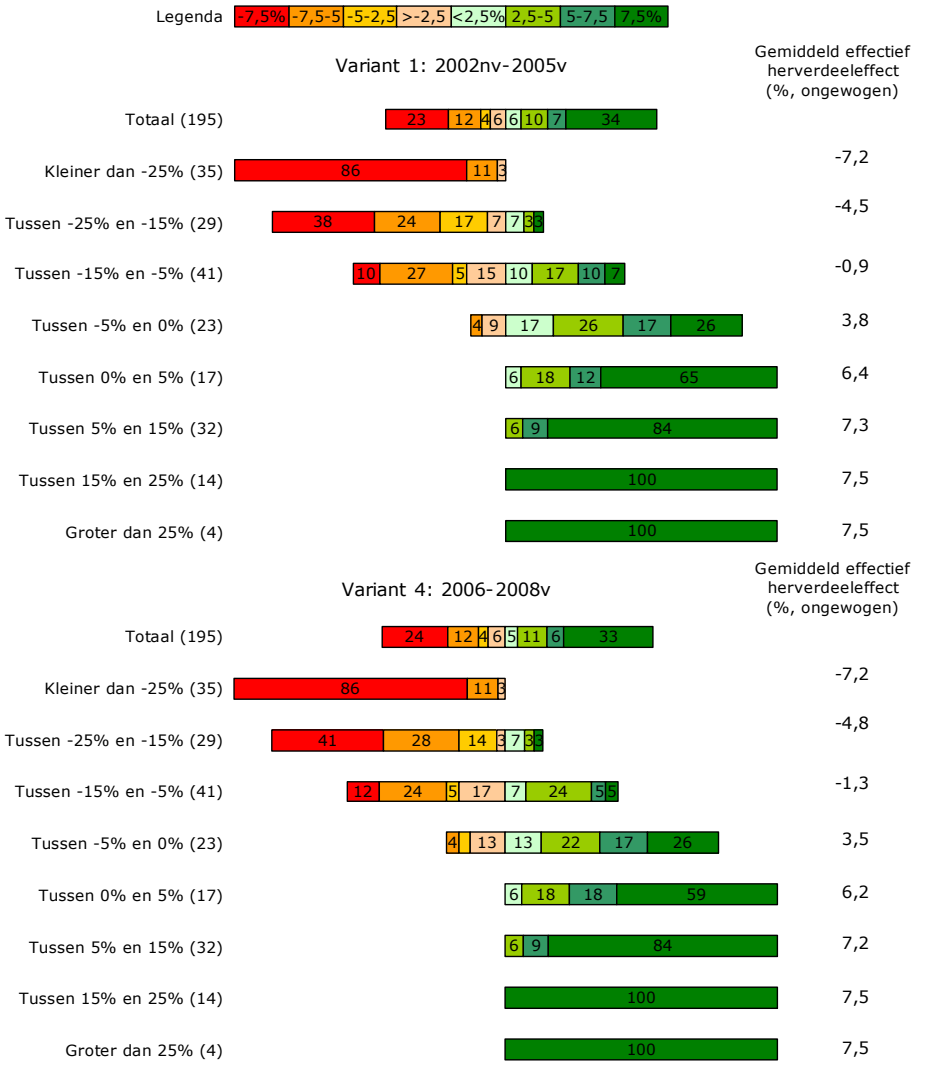
De effectieve herverdeeleffecten zijn de herverdeeleffecten na ex-ante aftopping. Het betreft de objectieve effectieve herverdeeleffecten, er is geen rekening gehouden met het feit dat gemeenten met minder dan 40.000 inwoners slechts deels objectief gebudgetteerd worden. De effectieve herverdeeleffecten naar grootteklasse staan in grafiek 3-4. De effectieve herverdeeleffecten zijn het grootst voor de gemeenten met minder dan 30.000 inwoners, 6,9%. In deze groep bevinden zich ook de meeste gemeenten met een herverdeeleffect van precies 7,5% en -7,5%, dit betekent dat deze gemeenten volledig worden afgetopt. Voor deze gemeenten geldt dat zij slechts deels objectief worden gebudgetteerd, hun uiteindelijke herverdeeleffect is dus per definitie lager. De effectieve herverdeeleffecten zijn het kleinst voor de gemeenten met 150.000 tot 250.000 inwoners.

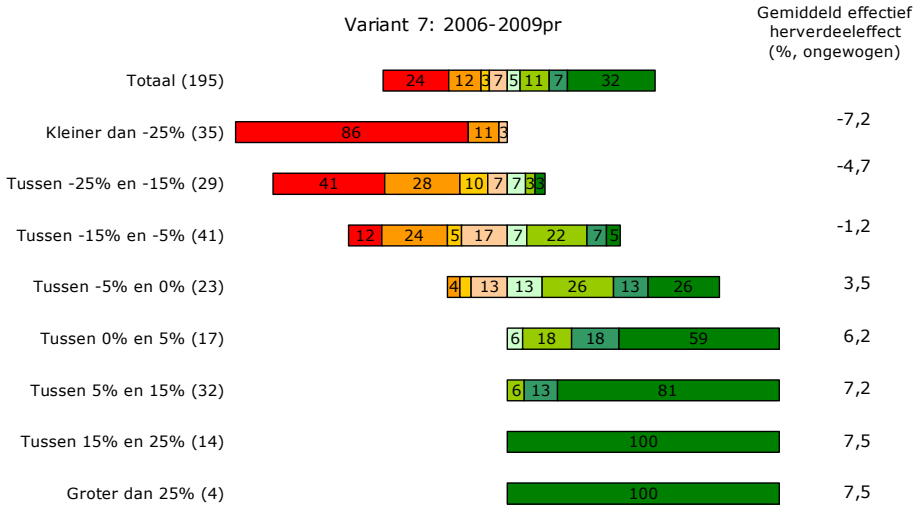
Grafiek 3-4: Effectieve herverdeeleffecten na ex-ante aftopping naar grootteklasse voor de drie varianten

In grafiek 3-5 staan de effectieve herverdeeleffecten naar herverdeeleffecten in 2010. We zien duidelijk dat gemeenten met een groot positief of negatief herverdeeleffect in 2010, ook na de herijking een groot effectief herverdeeleffect houden. Er zijn budgetverschuivingen van minimaal 5% nodig zodat een gemeente met een herverdeeleffect groter dan 15% niet meer wordt afgetopt. Toch zien we dit bij een aantal gemeenten gebeuren, vooral gemeenten met een negatief herverdeeleffect. Van de gemeenten met een herverdeeleffect tussen de -5% en 0% heeft na de herijking nog maar 13% een negatief effectief herverdeeleffect, het gemiddelde effectieve herverdeeleffect bedraagt 3,8%.

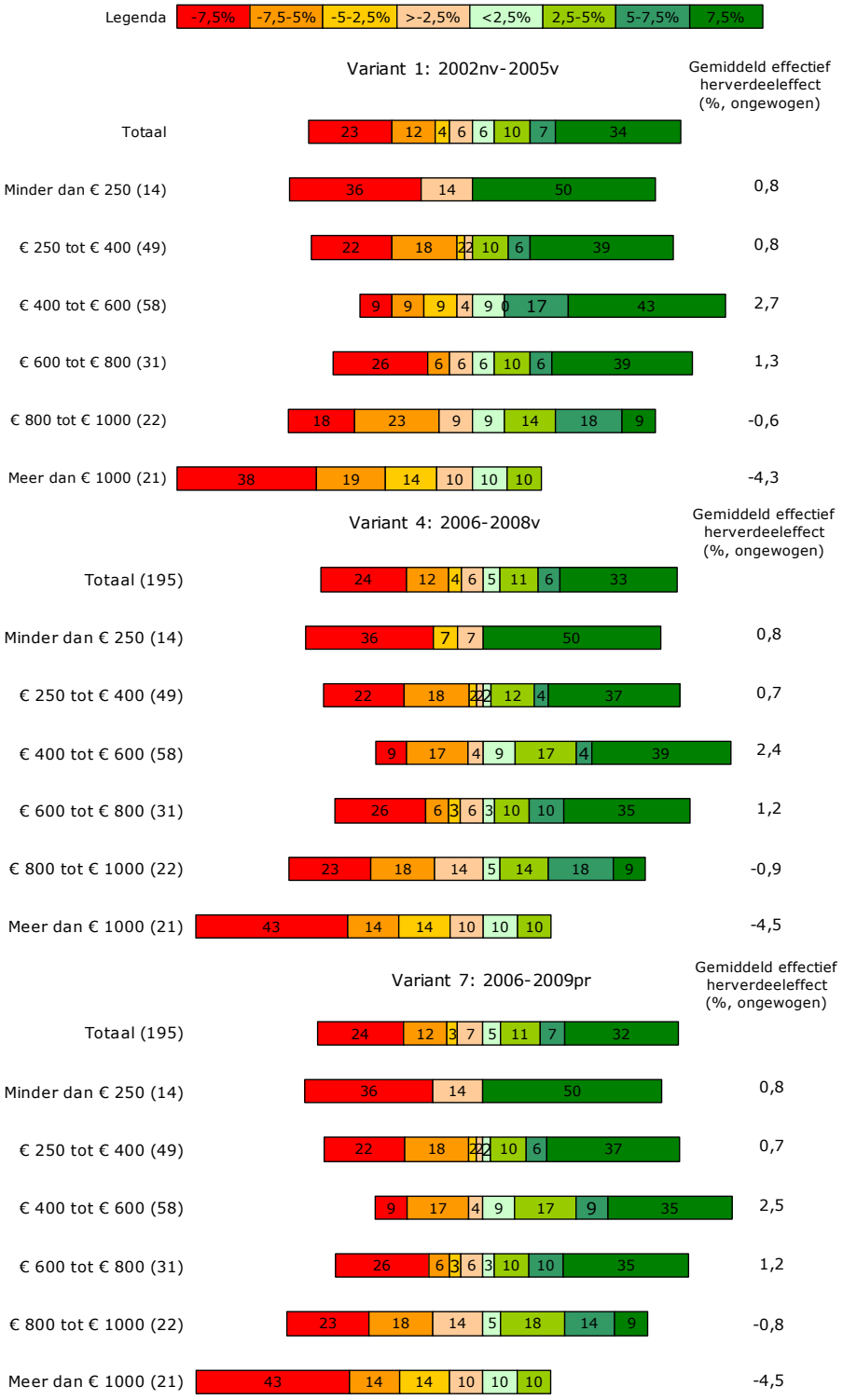
Grafiek 3-5: Effectieve herverdeeleffecten na ex-ante aftopping naar herverdeeleffect in 2010 voor de drie varianten

In grafiek 3-6 staan de effectieve herverdeeleffecten naar uitgaven per huishouden. De gemeenten met uitgaven lager dan €800 hebben gemiddeld een positief effectief herverdeeleffect, de gemeenten met uitgaven hoger dan € 800 een negatief effectief herverdeeleffect. Gemeenten met ofwel lage (minder dan €250) of hoge (meer dan €1000) uitgaven worden relatief vaker maximaal afgetopt op -7,5%. Het percentage gemeenten dat maximaal wordt afgetopt op +7,5% neemt af naar mate de uitgaven per huishouden hoger worden.

Grafiek 3-6: Effectieve herverdeeleffecten na ex-ante aftopping naar uitgaven per huishouden in 2009 voor de drie varianten

3.2 Budgetmutaties

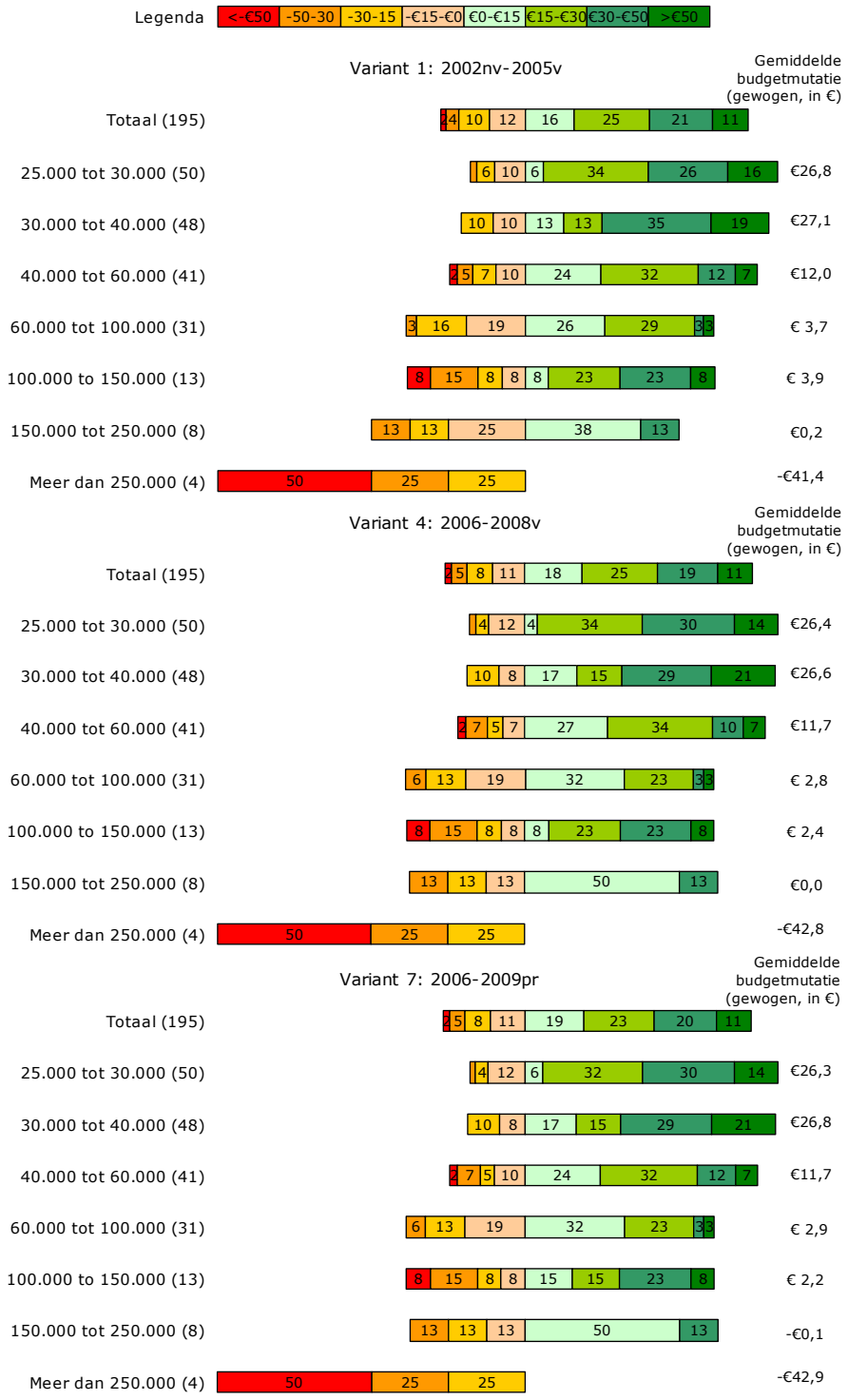
Evenals bij de herverdeeleffecten onderscheiden we twee typen budgetmutaties, objectieve budgetmutaties voor ex-ante aftopping en budgetmutaties na ex-ante aftopping (effectieve budgetmutaties). Bij de objectieve budgetmutaties berekenen we het verschil tussen de objectieve budgetten 2010 (uit voorlopige beschikking budgetten 2010, 5 november 2009) en de objectieve budgetten 2011. Bij de effectieve budgetmutaties berekenen we het verschil tussen de afgetopte objectieve budgetten 2010 en de afgetopte objectieve budgetten 2011. We houden hierbij geen rekening met de deels historische budgettoedeling voor middelgrote gemeenten. We bekijken de budgetmutaties in euro's per huishouden, een overzicht van de budgetmutaties in procenten per huishouden is terug te vinden in de bijlage.

3.2.1 Objectieve budgetmutaties

De objectieve budgetmutaties (voor ex-ante aftopping, voor het gehele model) staan in grafiek 3-7. De meeste gemeenten zien hun objectieve budget per huishouden stijgen na de herijking. Dit komt omdat er geld verschuift van grotere naar kleinere gemeenten. De vier grootste gemeenten leveren budget in, gemiddeld €41,4 per huishouden[9]. Hierdoor komt er veel budget beschikbaar voor de overige gemeenten. Vooral voor de kleinere gemeenten (minder dan 40.000 inwoners) stijgt het objectieve budget, gemiddeld met ongeveer € 27 per huishouden in de gemeente. De gemeenten met een positieve budgetmutatie van meer dan €50 per huishouden zitten vooral in deze groep.

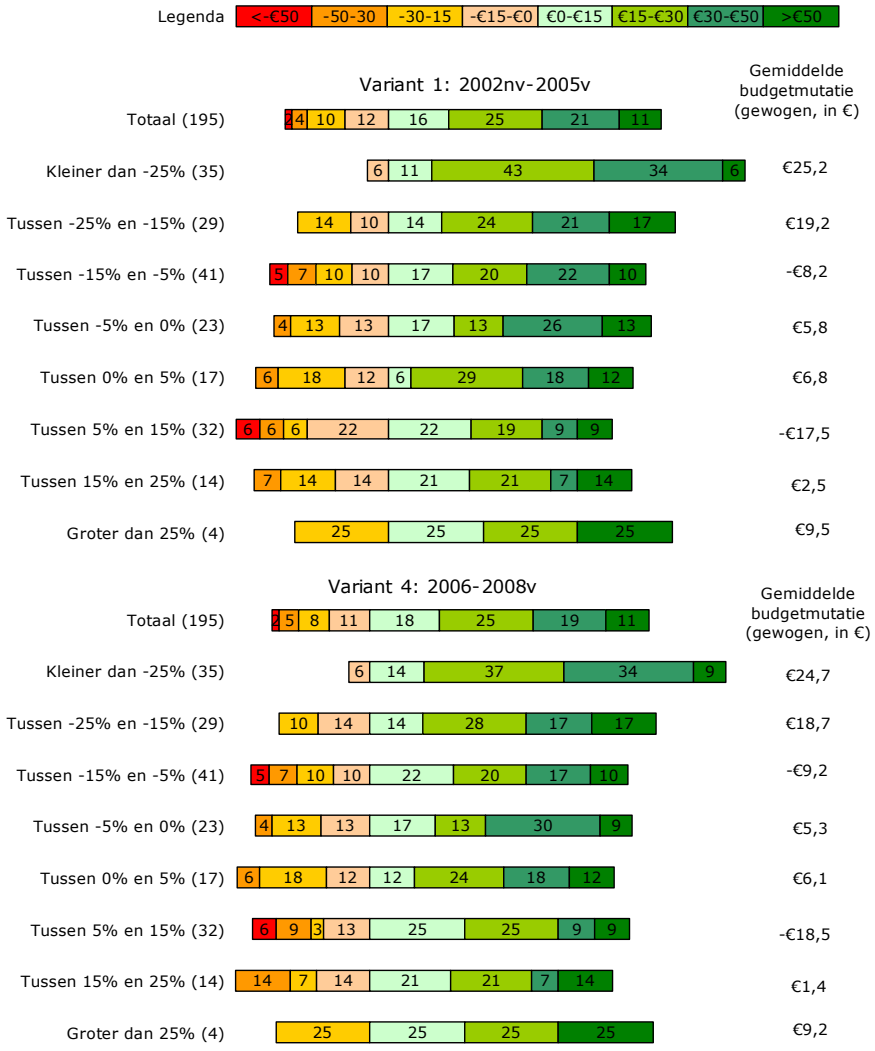
[9] Ter referentie, het gemiddelde (ongewogen) budget per huishouden bedraagt € 584, voor de G4 is dat € 1295.

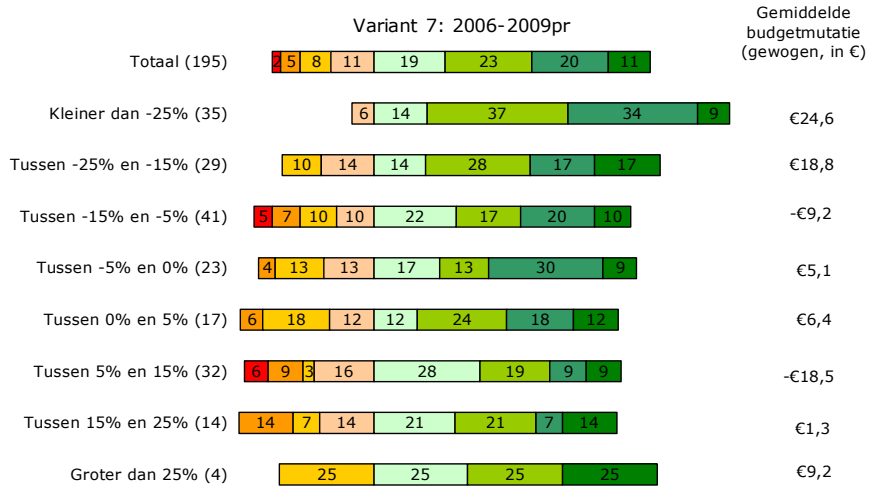
Grafiek 3-7: Verdeling objectieve budgetmutaties in euro's per huishouden per variant naar grootteklasse

In grafiek 3-8 staan de objectieve budgetmutaties per huishouden naar herverdeeleffect 2010. Voor iedere groep is de gemiddelde budgetmutatie positief, behalve voor de gemeenten met een herverdeeleffect in 2010 tussen de -15% en -5% en 5% en 15%. Dit komt doordat de meeste gemeenten een positieve budgetverschuiving hebben. Het negatieve gemiddelde van de gemeenten met een herverdeeleffect tussen de -15% en -5% komt door een tweetal G4-gemeenten die een sterke negatieve budgetverschuiving hebben. Als we deze gemeenten buiten beschouwing laten is er bij variant 1 een gemiddelde budgetverschuiving van +€2,7.

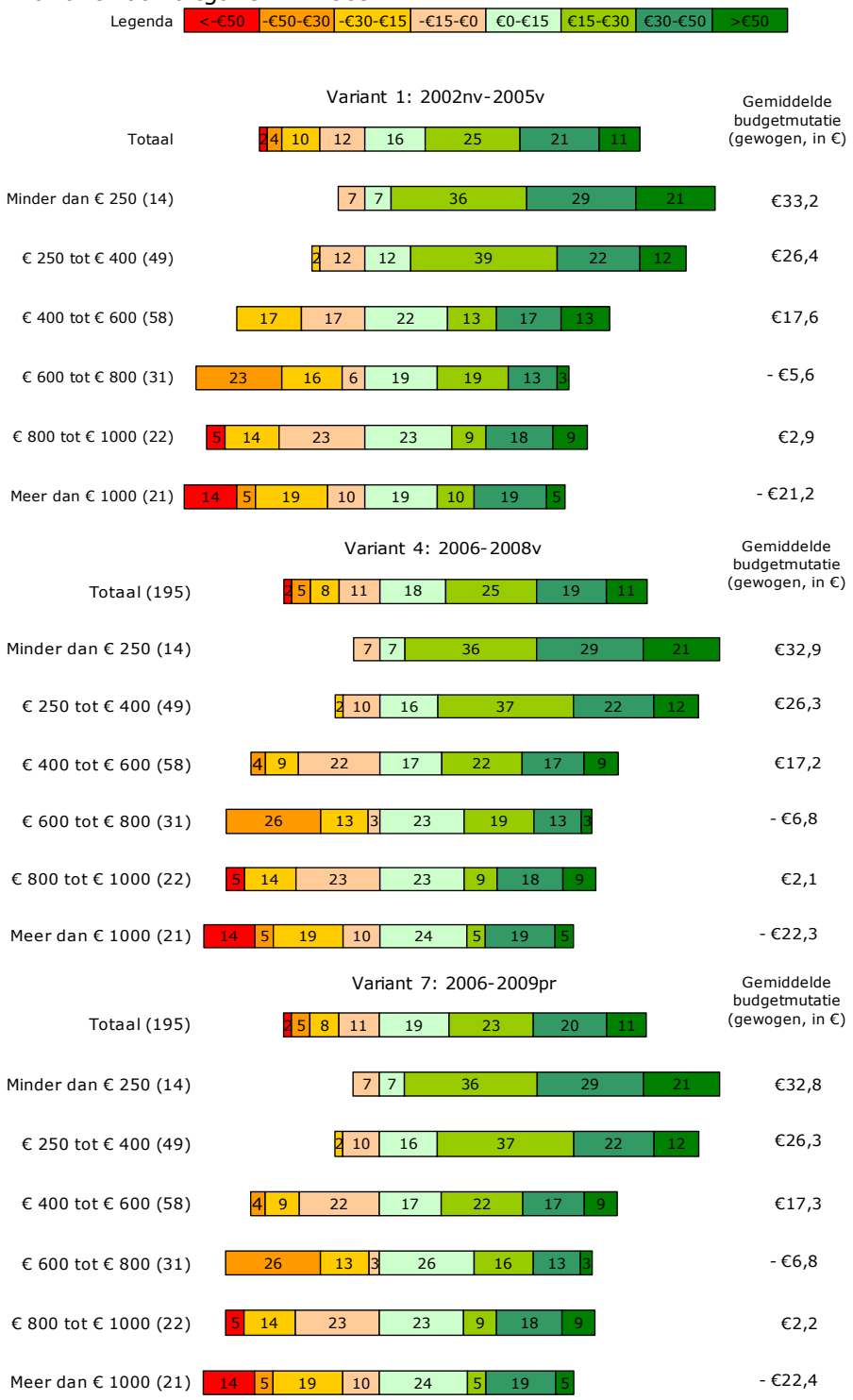
Grafiek 3-8: Verdeling objectieve budgetmutaties in euro's per huishouden per variant naar herverdeeleffect 2010

In grafiek 3.9 staan de objectieve budgetmutaties per huishouden naar hoogte van de uitgaven per huishouden in 2009. Hoe lager de uitgaven in 2009, hoe meer positieve budgetverschuivingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat gemeenten met lagere uitgaven relatief sterk zijn gestegen in hun uitgaven tussen 2009 en 2008. Het feit dat de herverdeeleffecten voor deze gemeenten niet groter zijn geworden, bevestigt dit. De grootste negatieve budgetverschuivingen van meer dan € 50 per huishouden vinden plaats bij gemeenten met uitgaven groter dan € 800 per huishouden.

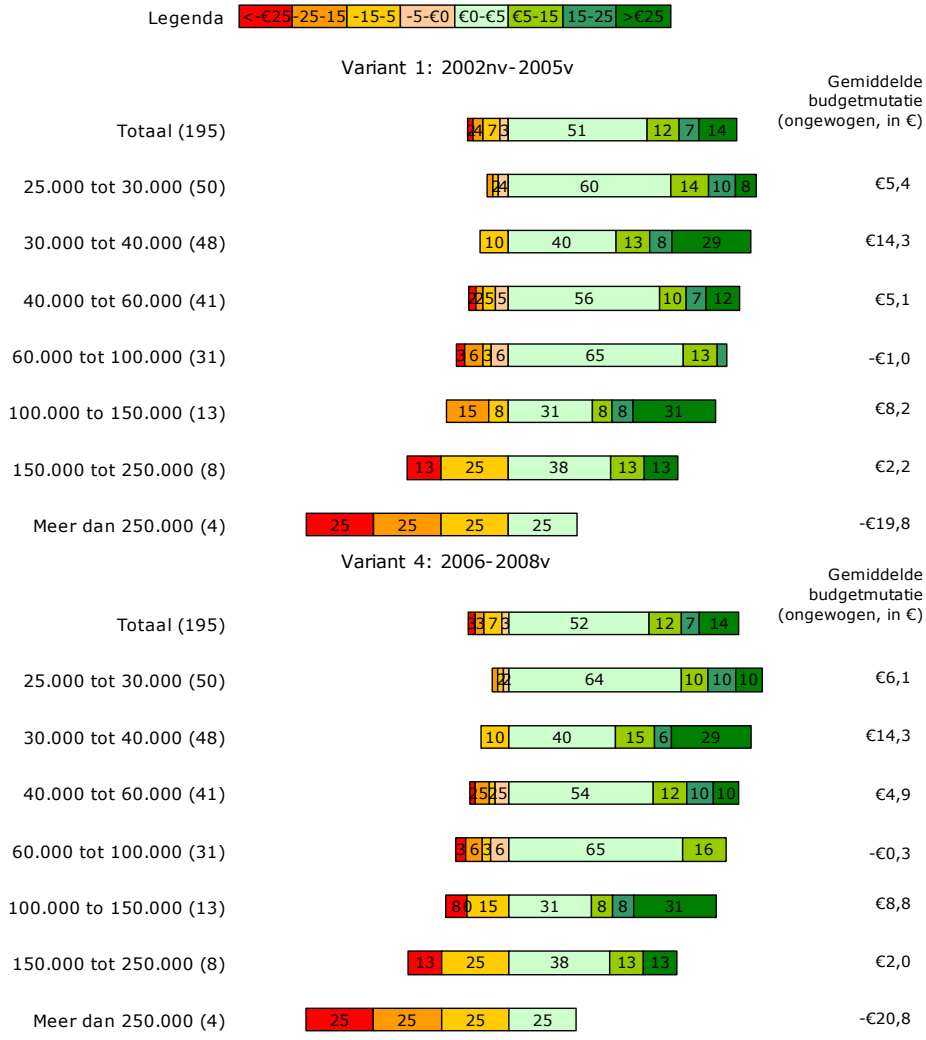
Grafiek 3-9: Verdeling objectieve budgetmutaties in euro's per huishouden per variant naar uitgaven in 2009

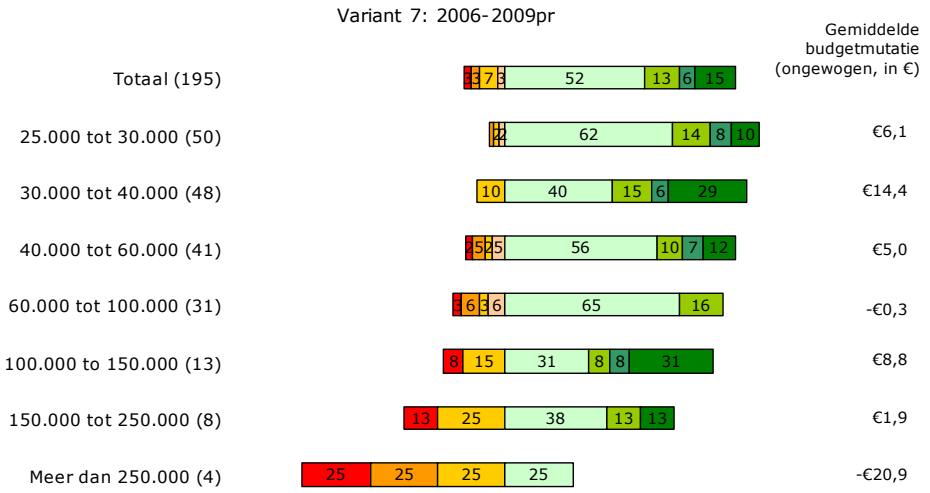

3.2.2 Effectieve budgetmutaties

De effectieve budgetmutaties per huishouden (na ex-ante aftopping) staan in grafiek 3-10. Hoe groter de gemeenten, hoe meer negatieve budgetmutaties. De meeste gemeenten met een sterk positieve budgetmutatie (meer dan € 25) zitten in de grootteklassen 30.000 tot 40.000 inwoners en 100.000 tot 150.000 inwoners.

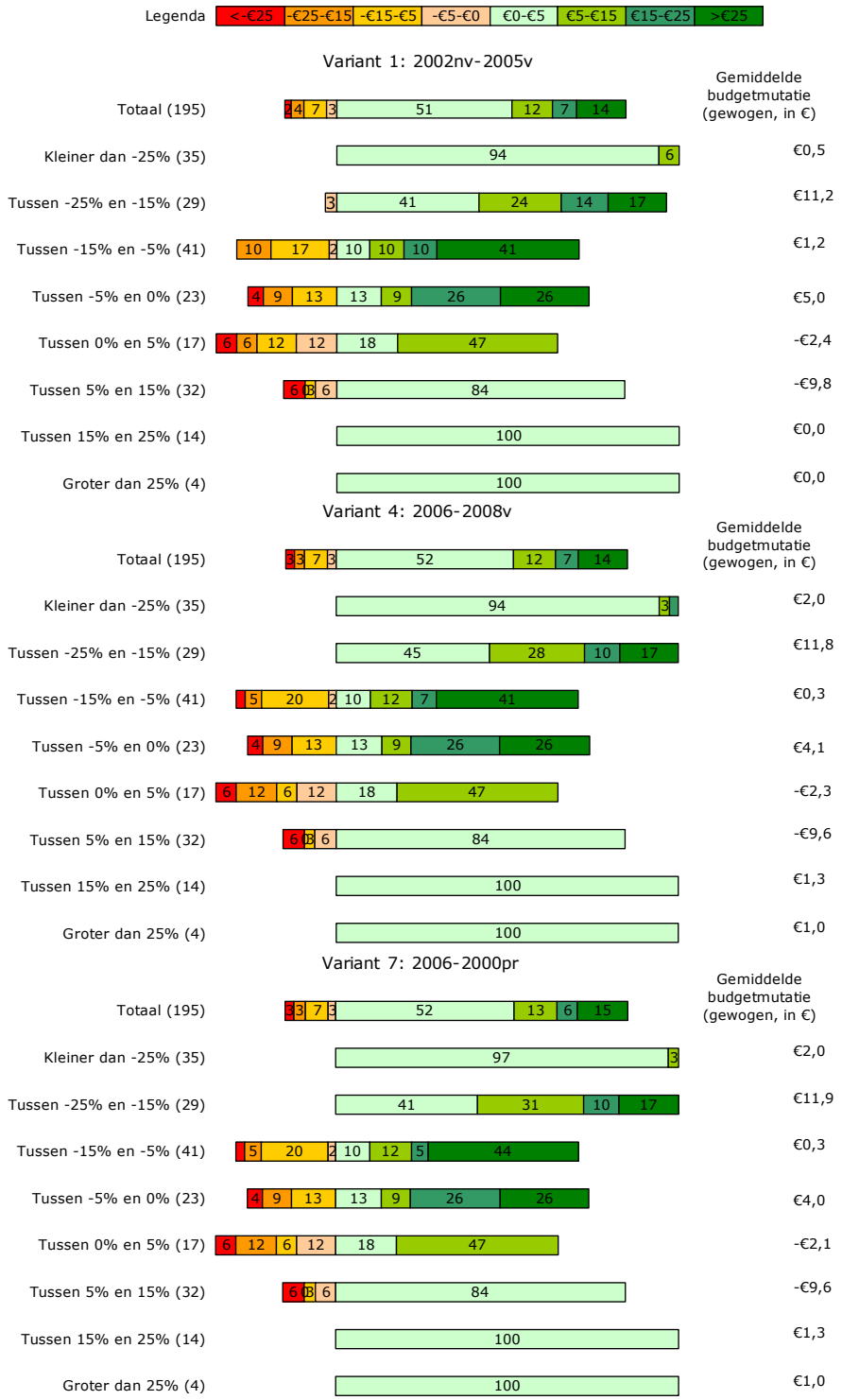
Grafiek 3-10: Verdeling effectieve budgetmutaties (na ex-ante aftopping) in euro's per huishouden per variant naar grootteklasse

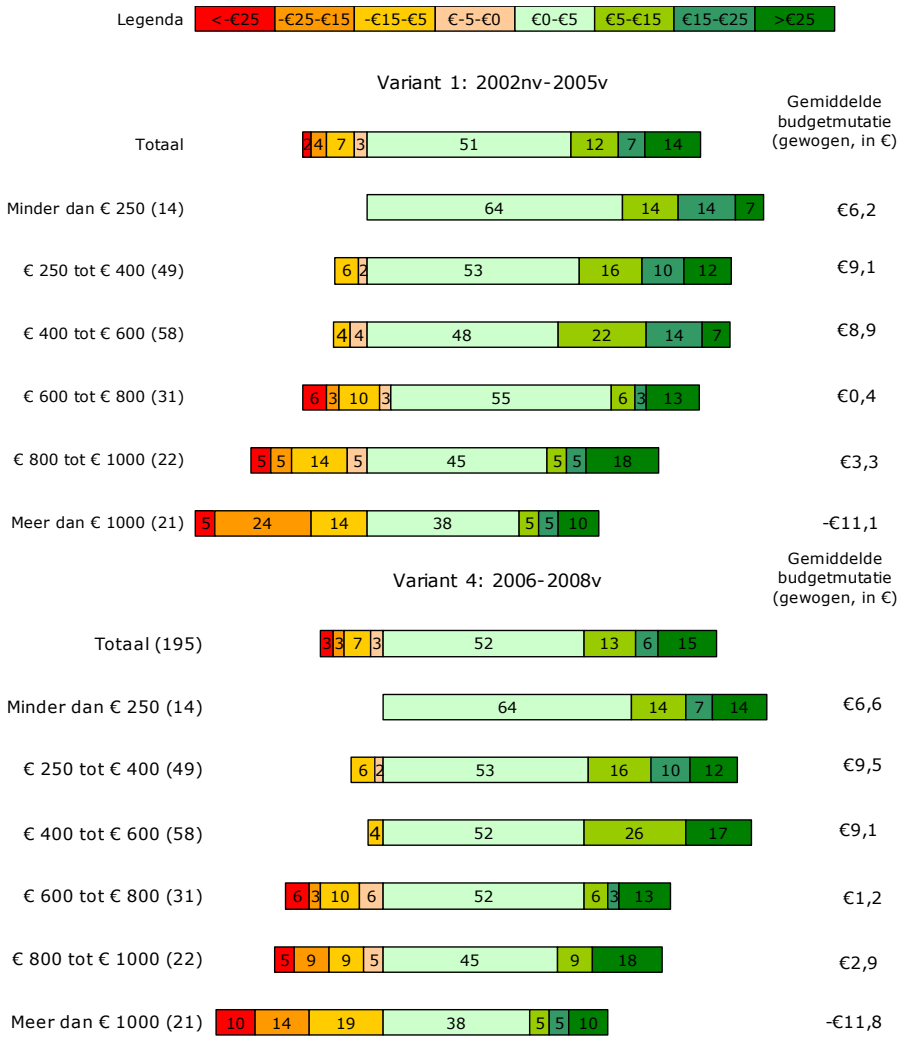
In grafiek 3-11 staan de effectieve budgetmutaties per huishouden naar herverdeeleffect in 2010. De gemeenten met een positief herverdeeleffect kleiner dan 15% hebben een negatieve gemiddelde budgetmutatie, de andere groepen een positieve gemiddelde budgetmutatie. De gemeenten met een zeer groot positief of negatief herverdeeleffect hebben zeer kleine effectieve budgetmutaties, dit komt doordat hun budgetmutatie wordt veroorzaakt door een toe- of afname van hun uitgavenaandeel.

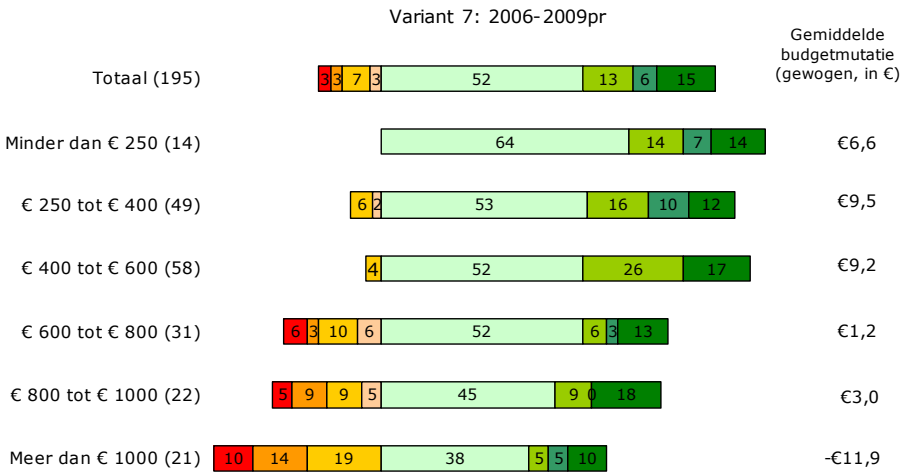
Grafiek 3-11: Verdeling effectieve budgetmutaties per huishouden (na ex-ante aftopping) in euro's per variant naar herverdeeleffect 2010

In grafiek 3-12 staan de effectieve budgetmutaties naar hoogte van de uitgaven per huishouden in 2009. De zeer negatieve budgetmutaties van meer dan € 15 vinden allemaal plaats bij gemeenten met uitgaven groter dan €600 per huishouden. Alle gemeenten met lage uitgaven lager dan € 250 zien hun effectieve budget stijgen.

Grafiek 3-12: Verdeling effectieve budgetmutaties (na ex-ante aftopping) in euro's per huishouden per variant naar uitgaven 2009

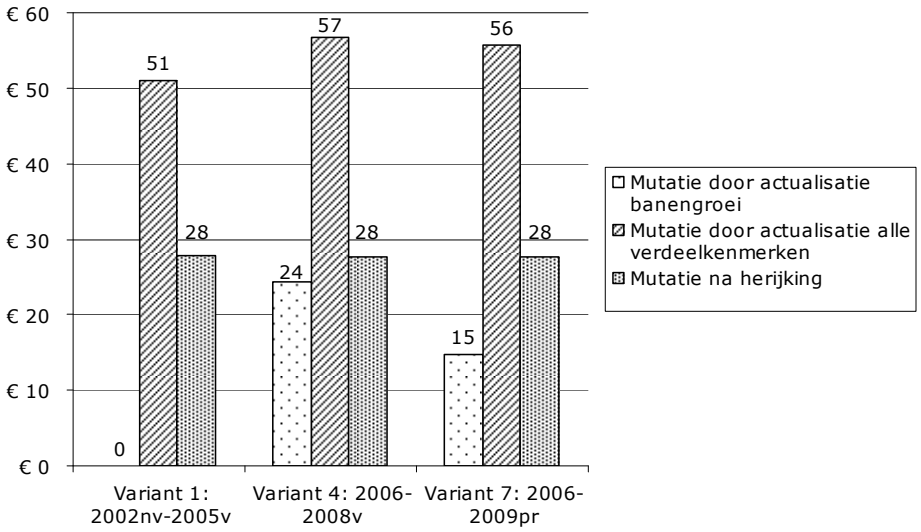

3.2.3 Budgetmutatie naar oorzaak

In de vorige paragraaf hebben we gezien dat de absolute gemiddelde budgetmutatie per huishouden ongeveer € 28 bedroeg. De gemiddelde budgetmutatie verschilt weinig per onderzochte variant.
Er kunnen verschillende oorzaken zijn voor een budgetmutatie. De mutatie kan komen door de herijking van de gewichten of door de actualisatie van de scores op de verdeelkenmerken. In grafiek 3-13 wordt dit geïllustreerd. Indien alleen de score van banengroei was geactualiseerd dan was er voor variant 4 (banengroei 2006-2008) een budgetmutatie per huishouden van € 24 geweest, bij variant 7 (banengroei 2006-2009) een budgetmutatie van € 15. Voor variant 1 is de budgetmutatie uiteraard gelijk aan € 0 omdat de score gelijk blijft. Als alle scores op de verdeelkenmerken waren geactualiseerd (zonder herijking van de gewichten) was de budgetmutatie per huishoudenveel groter geweest, € 51 voor variant 1, € 57 voor variant 4 en € 56 voor variant 7.
De herijking van de gewichten in combinatie met actualisatie van de verdeelkenmerken maakt de budgetmutaties dus kleiner[10].

[10] Als de oude scores op de verdeelkenmerken worden gebruikt en de herijkte gewichten waren de budgetmutaties voor variant 1,4 en 7 respectievelijk € 30, € 36 en € 33 geweest.

Grafiek 3-13: Absolute budgetmutatie per huishouden per oorzaak voor de drie varianten

3.2.4 Budgetmutaties voor individuele gemeenten

De gemiddelde budgetmutaties per huishouden van de drie onderzochte varianten verschillen weinig. Toch is het mogelijk dat de budgetmutaties voor individuele gemeenten heel anders kunnen uitpakken voor de verschillende varianten. Tabel 3-1 geeft hier een overzicht van. Het gemiddelde absolute verschil tussen de objectieve budgetten van variant 1 en variant 4 bedraagt € 3,2 per huishouden. De gemeente die er het meest op achteruit gaat indien gekozen wordt voor variant 4 in plaats van variant 1 verliest € 6,0 per huishouden in de gemeente. De meest positieve verschuiving bedraagt € 10,6. We zien soortgelijke gegevens bij variant 7, hierbij zijn de verschuivingen iets kleiner.
De verschillen in objectief budget tussen variant 4 en 7 zijn klein, gemiddeld € 0,5. Ook de bandbreedte tussen de meest negatieve en meest positieve verschuiving is aanzienlijk kleiner dan bij de vergelijking met variant 1.

Tabel 3-1: Gemiddelde en grootste verschillen per huishouden tussen de verschillende varianten

	Variant 1 en 4	*Variant 1 en 7*	*Variant 4 en 7*
In euro's			
Gemiddelde absolute verschil	3,2	3,1	0,5
Minimum	-6,0	-5,0	-1,4
Maximum	10,6	10,1	1,3
In procenten			
Gemiddelde absolute verschil	0,6	0,6	0,1
Minimum	-3,4	-2,9	-0,4
Maximum	2,1	2,0	0,5

We kunnen de verschuivingen tussen gemeenten ook bekijken aan de hand van de meest grote budgetmutaties per huishouden ten opzichte van het objectieve budget 2010. Een overzicht hiervan staat in tabel 3-2. Bij variant 1 heeft gemeente "a" de grootste negatieve budgetmutatie, van -€77,8. Deze gemeente heeft ook bij variant 4 en variant 7 de grootste budgetmutatie. Gemeente "z" heeft bij variant 1 de grootste positieve budgetmutatie, namelijk van € 89,1. Ook bij varianten 4 en 7 heeft deze gemeente de grootste positieve budgetmutatie.
Er is veel overlap tussen de top 10 grootste budgetmutaties van de drie varianten, op uitzondering van 1 gemeente (gemeente "q"), komen alle twintig gemeenten uit de lijst van variant 1 ook voor in de lijst van variant 4 en 7. Dit laat zien dat de gekozen variant van banengroei relatief weinig uitmaakt voor het voorspelde budget van de individuele gemeenten.

Tabel 3-2: De gemeenten met de tien grootste positieve en negatieve budgetmutaties per huishouden ten opzichte van het objectieve budget 2010 voor de drie varianten

Variant 1: 2002nv-2005v		Variant 4: 2006-2008v		Variant 7: 2006-2009pr	
-77,8	a	-79,4	a	-79,7	a
-57,0	b	-58,8	c	-58,9	c
-56,2	c	-58,1	b	-57,8	b
-53,2	d	-55,9	d	-56,0	d
-45,4	e	-48,0	e	-48,2	e
-38,5	f	-44,5	f	-44,9	f
-37,9	g	-37,7	g	-38,0	g
-35,5	h	-36,9	i	-36,5	i
-34,4	i	-35,2	h	-35,5	h
-33,4	j	-34,8	j	-34,6	j
…	…	…	…	…	
…	…	…	…	…	
…	…	…	…	…	
63,4	q	64,9	p	65,4	p
67,6	r	66,2	r	65,9	r
70,2	s	68,1	s	68,0	s
71,4	t	70,8	u	70,4	u
71,7	u	71,4	t	71,3	t
75,1	v	73,8	x	74,1	v
75,3	w	74,1	v	74,7	x
77,0	x	76,5	w	76,3	w
82,4	y	81,9	y	81,9	y
89,1	z	91,2	z	90,1	z

3.3 Vergelijking modellen

De verschillen in herverdeeleffecten en budgetmutaties tussen de drie varianten zijn relatief klein. Het gemiddelde absolute herverdeeleffect is kleiner voor variant 4 & 7, namelijk 14,9% in plaats van 15,1%. Ook het effectieve herverdeeleffect is iets kleiner bij variant 4 & 7.

De herverdeeleffecten voor specifieke subgroepen verschillen ook weinig per variant. Bij variant 4 en 7 zien we dat de herverdeeleffecten voor gemeenten met een groot negatief herverdeeleffect in 2010 (groter dan -15%), wat groter zijn dan bij variant 1. Dit betekent dat de verdelende werking voor deze groepen iets minder goed is. Daar staat weer tegenover dat de verdelende werking voor gemeenten met een positief herverdeeleffect groter dan 15% in 2010 juist beter is bij variant 4 en 7.

Ook bij de groepen met zeer lage en zeer hoge uitgaven per huishouden in 2009 zien we verschillen tussen de varianten, voor gemeenten met lage

uitgaven zijn de herverdeeleffecten bij variant 4 en 7 lager en bij gemeenten met hoge uitgaven zijn ze juist lager bij variant 1.

De gemiddelde absolute budgetmutatie per huishouden is iets groter voor variant 1 dan voor variant 4 en 7. De negatieve budgetmutatie voor de G4 is groter bij variant 4 en 7 dan bij variant 1. De overige budgetmutaties zijn juist kleiner.

Ook bij de vergelijking tussen landsdelen (zie bijlage) zien we verschillen. Bij variant 4 en 7 zijn de negatieve budgetmutaties in het westen groter. Hier profiteert het oosten van het land van. De positieve budgetmutaties in het noorden en zuiden zijn juist kleiner bij variant 4 en 7.

4 CONCLUSIE

Er is afgesproken dat de gewichten van het objectieve verdeelmodel jaarlijks herijkt moeten worden zodat ze goed aansluiten bij de geactualiseerde scores op de verdeelmaatstaven. In 2006 is de definitie van banengroei gewijzigd. Er zijn verschillende manieren om hier tijdens de herijking mee om te gaan.
In dit onderzoek naar de technische herijking van het verdeelmodel 2011 hebben wij zeven varianten op het verdeelmodel bekeken, waarbij wij voor iedere variant een andere definitie van de verdeelmaatstaf banengroei gebruikten. De verschillen in uitkomsten tussen de zeven varianten waren klein. We hebben de varianten gescoord op de criteria verdelende werking, stabiliteit, actualiteit en plausibiliteit. Er was weinig verschil in verdelende werking (herverdeeleffecten) en stabiliteit (budgetmutaties) tussen de varianten. Op plausibiliteit scoorde variant 6 (2005-2008) het minst goed, ook variant 2 (2006-2007nv) scoorde minder goed op plausibiliteit. Variant 7 (2006-2009) scoorde het beste op actualiteit, variant 1 het minst (2002-2005)

Uiteindelijk is ervoor gekozen om drie varianten nader te onderzoeken, namelijk:

- Variant 1: 2002-2005
- Variant 4: 2006nv-2008v
- Variant 7: 2006-2009pr

Voor deze drie varianten hebben wij gekeken naar de herverdeeleffecten en budgetmutaties naar grootteklasse, herverdeeleffect in 2010, uitgaven per huishouden in 2009 en landsdeel. De verschillen tussen de drie varianten waren klein. De herijking resulteert voor alle varianten in kleinere herverdeeleffecten voor grotere gemeenten. Ook zien we dat gemeenten met een groot positief of negatief herverdeeleffect in 2010, ook in 2011 een groot herverdeeleffect houden. Daarnaast geldt dat gemeenten met hogere uitgaven per huishouden, relatief kleinere herverdeeleffecten hebben. Deze herverdeeleffecten zijn wel vaker negatief. In het westen zijn de herverdeeleffecten het grootst, in het noorden juist het kleinst.

Daarnaast zien we voor de drie varianten dat er budget verschuift van de vier grootste gemeenten naar de kleinere gemeenten. Ook gaat er budget van de gemeenten met de grootste uitgaven per huishouden naar gemeenten met lagere uitgaven. Het westen verliest budget aan de overige

landsdelen, dit komt doordat de uitgaven in 2009 in het westen relatief minder sterk zijn gestegen dan in de rest van Nederland.

Voor individuele gemeenten zijn de verschillen in budget tussen de verschillende varianten niet groot, de gemeenten die bij variant 1 de grootste budgetmutaties hebben, hebben dit ook bij variant 4 en 7.

Advies

De verschillen tussen de drie nader onderzochte varianten zijn zeer klein. Ook voor afzonderlijke gemeenten zijn de verschillen klein. Wat betreft actualiteit sluit variant 7 het beste aan bij de criteria van het verdeelmodel, deze variant houdt het meest rekening met de actuele omstandigheden op de arbeidsmarkt. Daar staat tegenover dat de gebruikte gegevens voor deze variant gebaseerd zijn op een prognose en niet op gerealiseerde gegevens.
Na variant 7 is variant 4 het meest actueel. Deze variant heeft als nadeel dat het hierbij een tweejaarsgemiddelde betreft in plaats van een driejaarsgemiddelde.
Indien bij de budgetbepaling het gerealiseerde (voorlopige) aantal banen over 2009 beschikbaar is, is ons advies om de gewichten van variant 7 te gebruiken bij de budgettoedeling. Dit zorgt ervoor dat de gewichten zo goed mogelijk aansluiten bij de geactualiseerde scores op de verdeelmaatstaven. Als het aantal banen over 2009 nog niet beschikbaar is, is ons advies om de gewichten van variant 4 te gebruiken, gegeven de verouderde definitie van banengroei bij variant 1.

BIJLAGE TABELLEN VARIANT 1,4 EN 7

Herverdeeleffecten

Absolute herverdeeleffecten (percentage)

Tabel 1: Absolute herverdeeleffecten (procentueel) naar grootteklasse voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	21,9	21,8	21,8
30.000 tot 40.000 (48)	13,2	12,9	12,9
40.000 tot 60.000 (41)	12,4	12,4	12,3
60.000 tot 100.000 (31)	14,7	14,7	14,7
100.000 to 150.000 (13)	12,0	11,8	11,7
150.000 tot 250.000 (8)	7,8	7,8	7,7
Meer dan 250.000 (4)	7,2	7,1	7,1
Totaal (195)	15,1	14,9	14,9

Tabel 2: Absolute herverdeeleffecten (procentueel) naar herverdeeleffect 2010 voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	23,8	24,0	24,1
Tussen -25% en -15% (41)	8,4	8,8	8,7
Tussen -15% en -5% (23)	5,6	5,7	5,6
Tussen -5% en 0% (17)	6,8	6,5	6,4
Tussen 0% en 5% (32)	12,3	11,8	11,8
Tussen 5% en 15% (14)	17,8	17,3	17,3
Tussen 15% en 25% (4)	33,8	33,1	33,0
Groter dan 25% (14)	56,3	55,8	55,7
Totaal (195)	15,1	14,9	14,9

Tabel 3: Absolute herverdeeleffecten (procentueel) naar uitgaven 2009 voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	29,6	29,2	29,2
€ 250 tot € 400 (49)	18,2	18,1	18,1
€ 400 tot € 600 (58)	14,9	14,7	14,7
€ 600 tot € 800 (31)	12,4	12,2	12,2
€ 800 tot € 1000 (22)	7,4	7,4	7,4
Meer dan € 1000 (21)	10,3	10,6	10,6
Totaal (195)	15,1	14,9	14,9

Tabel 4: Absolute herverdeeleffecten (procentueel) naar landsdeel voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	9,1	9,1	9,1
Oost (50)	14,2	14,1	14,1
West (77)	17,8	17,6	17,6
Zuid (43)	14,8	14,7	14,7
Totaal (195)	15,1	14,9	14,9

Absolute herverdeeleffecten (in euro's)

Tabel 5: Absolute herverdeeleffecten (in euro's) naar grootteklasse voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	79,5	79,6	79,5
30.000 tot 40.000 (48)	60,1	59,1	59,2
40.000 tot 60.000 (41)	65,4	65,4	65,4
60.000 tot 100.000 (31)	99,8	99,9	100,0
100.000 to 150.000 (13)	85,7	84,6	84,2
150.000 tot 250.000 (8)	73,4	73,0	72,8
Meer dan 250.000 (4)	86,5	87,1	87,1
Totaal (195)	75,3	75,0	75,0

Tabel 6: Gemiddelde herverdeeleffecten (in euro's) naar herverdeeleffect 2010 voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	-125,2	-127,0	-127,2
Tussen -25% en -15% (41)	-46,9	-49,3	-49,1
Tussen -15% en -5% (23)	-18,9	-22,3	-22,1
Tussen -5% en 0% (17)	27,2	24,5	24,2
Tussen 0% en 5% (32)	56,3	53,6	53,9
Tussen 5% en 15% (14)	91,7	88,8	88,8
Tussen 15% en 25% (4)	140,2	137,1	137,0
Groter dan 25% (14)	173,4	171,8	171,7
Totaal (195)	75,3	75,0	75,0

Tabel 7: Absolute herverdeeleffecten (in euro's) naar uitgaven 2009 voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	64,9	64,1	64,1
€ 250 tot € 400 (49)	57,9	57,6	57,6
€ 400 tot € 600 (58)	71,9	70,9	70,9
€ 600 tot € 800 (31)	84,5	83,1	83,1
€ 800 tot € 1000 (22)	65,6	65,3	65,1
Meer dan € 1000 (21)	129,0	132,7	132,7
Totaal (195)	75,3	75,0	75,0

Tabel 8: Absolute herverdeeleffecten (in euro's) naar landsdeel voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	62,2	62,9	62,7
Oost (50)	71,5	71,2	71,1
West (77)	76,1	75,2	75,2
Zuid (43)	85,9	86,3	86,3
Totaal (195)	75,3	75,0	75,0

Effectieve absolute herverdeeleffecten (percentage)

Tabel 9: Effectieve absolute herverdeeleffecten (procentueel) naar grootteklasse voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	6,9	7,0	6,9
30.000 tot 40.000 (48)	5,8	5,7	5,7
40.000 tot 60.000 (41)	5,6	5,6	5,6
60.000 tot 100.000 (31)	6,3	6,3	6,3
100.000 to 150.000 (13)	6,2	6,2	6,1
150.000 tot 250.000 (8)	4,0	4,0	3,9
Meer dan 250.000 (4)	5,2	5,2	5,2
Totaal (195)	6,1	6,0	6,0

Tabel 10: Effectieve absolute herverdeeleffecten (procentueel) naar herverdeeleffect 2010 voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	7,2	7,2	7,2
Tussen -25% en -15% (41)	5,5	5,8	5,7
Tussen -15% en -5% (23)	4,6	4,5	4,5
Tussen -5% en 0% (17)	4,6	4,4	4,4
Tussen 0% en 5% (32)	6,4	6,2	6,2
Tussen 5% en 15% (14)	7,3	7,2	7,2
Tussen 15% en 25% (4)	7,5	7,5	7,5
Groter dan 25% (14)	7,5	7,5	7,5
Totaal (195)	6,1	6,0	6,0

Tabel 11: Effectieve absolute herverdeeleffecten naar uitgaven 2009 (procentueel) voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	6,7	6,7	6,7
€ 250 tot € 400 (49)	6,5	6,5	6,5
€ 400 tot € 600 (58)	6,1	6,0	6,0
€ 600 tot € 800 (31)	6,1	6,1	6,1
€ 800 tot € 1000 (22)	5,3	5,3	5,2
Meer dan € 1000 (21)	5,3	5,3	5,3
Totaal (195)	6,1	6,0	6,0

Tabel 12: Effectieve absolute herverdeeleffecten naar landsdeel (procentueel) voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	5,5	5,5	5,5
Oost (50)	6,0	6,1	6,1
West (77)	6,3	6,3	6,3
Zuid (43)	6,0	5,9	5,9
Totaal (195)	6,1	6,0	6,0

Effectieve absolute herverdeeleffecten (euro's)

Tabel 13: Effectieve absolute herverdeeleffecten naar grootteklasse (in euro's) voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	28,2	28,4	28,4
30.000 tot 40.000 (48)	27,8	27,7	27,7
40.000 tot 60.000 (41)	31,6	31,4	31,4
60.000 tot 100.000 (31)	46,1	46,2	46,2
100.000 to 150.000 (13)	46,0	46,1	45,9
150.000 tot 250.000 (8)	36,5	35,8	35,6
Meer dan 250.000 (4)	66,3	66,8	66,8
Totaal (195)	34,0	33,9	33,9

Tabel 14: Effectieve absolute herverdeeleffecten naar herverdeeleffect 2010 (in euro's) voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	-40,1	-40,1	-40,1
Tussen -25% en -15% (41)	-30,7	-31,9	-31,8
Tussen -15% en -5% (23)	-14,6	-17,1	-17,0
Tussen -5% en 0% (17)	19,0	17,0	16,9
Tussen 0% en 5% (32)	32,8	31,6	31,7
Tussen 5% en 15% (14)	40,8	40,3	40,3
Tussen 15% en 25% (4)	33,7	33,7	33,7
Groter dan 25% (14)	24,6	24,6	24,6
Totaal (195)	34,0	33,9	33,9

Tabel 15: Effectieve absolute herverdeeleffecten naar uitgaven 2009 (in euro's) voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	14,6	14,7	14,7
€ 250 tot € 400 (49)	21,0	20,9	20,9
€ 400 tot € 600 (58)	29,5	29,3	29,3
€ 600 tot € 800 (31)	41,8	41,6	41,6
€ 800 tot € 1000 (22)	46,7	46,6	46,5
Meer dan € 1000 (21)	64,8	65,3	65,2
Totaal (195)	34,0	33,9	33,9

Tabel 16: Effectieve absolute herverdeeleffecten naar landsdeel (in euro's) voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	39,4	40,1	40,0
Oost (50)	32,4	32,6	32,5
West (77)	32,7	32,4	32,4
Zuid (43)	35,0	34,7	34,7
Totaal (195)	34,0	33,9	33,9

Budgetmutaties

Budgetmutaties voor ex-ante aftopping, in euro's

Tabel 17: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar grootteklasse (in euro's) voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	26,8	26,4	26,3
30.000 tot 40.000 (48)	27,1	26,6	26,8
40.000 tot 60.000 (41)	12,0	11,7	11,7
60.000 tot 100.000 (31)	3,7	2,8	2,9
100.000 to 150.000 (13)	3,9	2,4	2,2
150.000 tot 250.000 (8)	0,2	0,0	0,1
Meer dan 250.000 (4)	-41,4	-42,8	-42,9

Tabel 18: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar herverdeeleffect 2010 (in euro's) voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	25,2	24,7	24,6
Tussen -25% en -15% (41)	19,2	18,7	18,8
Tussen -15% en -5% (23)	-8,2	-9,2	-9,2
Tussen -5% en 0% (17)	5,8	5,3	5,1
Tussen 0% en 5% (32)	6,8	6,1	6,4
Tussen 5% en 15% (14)	-17,5	-18,5	-18,5
Tussen 15% en 25% (4)	2,5	1,4	1,3
Groter dan 25% (14)	9,5	9,2	9,2

Tabel 19: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar uitgaven 2009 (in euro's) voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	33,2	32,9	32,8
€ 250 tot € 400 (49)	26,4	26,3	26,3
€ 400 tot € 600 (58)	17,6	17,2	17,3
€ 600 tot € 800 (31)	-5,6	-6,8	-6,8
€ 800 tot € 1000 (22)	2,9	2,1	2,2
Meer dan € 1000 (21)	-21,2	-22,3	-22,4

Tabel 20: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar landsdeel (in euro's voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	29,0	28,5	28,3
Oost (50)	16,1	16,2	16,5
West (77)	-15,0	-16,2	-16,2
Zuid (43)	9,3	8,3	8,1

Effectieve budgetmutaties (na ex-ante aftopping), in euro's

Tabel 21: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar grootte-klasse (in euro's) voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	5,4	6,1	6,1
30.000 tot 40.000 (48)	14,3	14,3	14,4
40.000 tot 60.000 (41)	5,1	4,9	5,0
60.000 tot 100.000 (31)	-1,0	-0,3	-0,3
100.000 to 150.000 (13)	8,2	8,8	8,8
150.000 tot 250.000 (8)	2,2	2,0	1,9
Meer dan 250.000 (4)	-19,8	-20,8	-20,9

Tabel 22: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar herver-deeleffect 2010 (in euro's) voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	0,5	2,0	2,0
Tussen -25% en -15% (41)	11,2	11,8	11,9
Tussen -15% en -5% (23)	1,2	0,3	0,3
Tussen -5% en 0% (17)	5,0	4,1	4,0
Tussen 0% en 5% (32)	-2,4	-2,3	-2,1
Tussen 5% en 15% (14)	-9,8	-9,6	-9,6
Tussen 15% en 25% (4)	0,0	1,3	1,3
Groter dan 25% (14)	0,0	1,0	1,0

Tabel 23: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar uitgaven 2009 (in euro's) voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	6,2	6,6	6,6
€ 250 tot € 400 (49)	9,1	9,5	9,5
€ 400 tot € 600 (58)	8,9	9,1	9,2
€ 600 tot € 800 (31)	0,4	1,2	1,2
€ 800 tot € 1000 (22)	3,3	2,9	3,0
Meer dan € 1000 (21)	-11,1	-11,8	-11,9

Tabel 24: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar landsdeel (in euro's) voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	22,0	21,3	21,2
Oost (50)	5,9	6,3	6,5
West (77)	-7,5	-7,6	-7,6
Zuid (43)	3,4	3,6	3,6

Budgetmutaties voor ex-ante aftopping (procentueel)

Tabel 25: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar grootteklasse (procentueel) voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	10,7	10,6	10,6
30.000 tot 40.000 (48)	6,9	6,9	6,9
40.000 tot 60.000 (41)	4,8	4,7	4,7
60.000 tot 100.000 (31)	0,8	0,7	0,7
100.000 to 150.000 (13)	1,1	0,9	0,9
150.000 tot 250.000 (8)	-0,1	-0,2	-0,2
Meer dan 250.000 (4)	-3,2	-3,3	-3,3

Tabel 26: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar herverdeeleffect 2010 (procentueel) voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	10,6	10,7	10,6
Tussen -25% en -15% (41)	4,1	3,9	3,9
Tussen -15% en -5% (23)	0,6	0,5	0,5
Tussen -5% en 0% (17)	1,5	1,4	1,4
Tussen 0% en 5% (32)	2,6	2,4	2,5
Tussen 5% en 15% (14)	-0,8	-1,0	-1,0
Tussen 15% en 25% (4)	1,8	1,6	1,6
Groter dan 25% (14)	3,6	3,6	3,5

Tabel 27: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar uitgaven 2009 (procentueel) voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	17,0	17,0	16,9
€ 250 tot € 400 (49)	10,1	10,0	10,0
€ 400 tot € 600 (58)	4,6	4,6	4,6
€ 600 tot € 800 (31)	-0,7	-0,8	-0,8
€ 800 tot € 1000 (22)	0,4	0,4	0,4
Meer dan € 1000 (21)	-1,4	-1,5	-1,5

Tabel 28: Budgetmutaties voor ex-ante aftopping naar landsdeel (procentueel) voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	4,0	3,9	3,9
Oost (50)	4,6	4,6	4,7
West (77)	0,4	0,3	0,3
Zuid (43)	3,0	2,8	2,8

Effectieve budgetmutaties (na ex-ante aftopping, procentueel)

Tabel 29: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar grootteklasse (procentueel) voor de drie varianten

Grootteklasse	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
25.000 tot 30.000 (50)	1,7	1,9	1,9
30.000 tot 40.000 (48)	3,1	3,1	3,1
40.000 tot 60.000 (41)	1,3	1,3	1,4
60.000 tot 100.000 (31)	0,0	0,1	0,1
100.000 to 150.000 (13)	1,6	1,7	1,7
150.000 tot 250.000 (8)	0,0	0,0	0,0
Meer dan 250.000 (4)	-1,4	-1,4	-1,4

Tabel 30: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar herverdeeleffect 2010 (procentueel) voor de drie varianten

Herverdeeleffect 2010	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Kleiner dan -25% (35)	0,2	0,4	0,4
Tussen -25% en -15% (41)	2,3	2,4	2,4
Tussen -15% en -5% (23)	1,3	1,2	1,2
Tussen -5% en 0% (17)	1,1	0,9	0,9
Tussen 0% en 5% (32)	0,1	0,1	0,2
Tussen 5% en 15% (14)	-0,8	-0,7	-0,7
Tussen 15% en 25% (4)	0,0	0,2	0,2
Groter dan 25% (14)	0,0	0,2	0,2

Tabel 31: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar uitgaven 2009 (procentueel) voor de drie varianten

Uitgaven 2009	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Minder dan € 250 (14)	2,9	3,0	3,0
€ 250 tot € 400 (49)	2,7	2,8	2,8
€ 400 tot € 600 (58)	2,0	2,0	2,0
€ 600 tot € 800 (31)	0,1	0,2	0,2
€ 800 tot € 1000 (22)	0,4	0,4	0,4
Meer dan € 1000 (21)	-0,7	-0,8	-0,8

Tabel 32: Effectieve budgetmutaties na ex-ante aftopping naar landsdeel (procentueel) voor de drie varianten

Landsdeel	Variant 1: 2002nv-2005v	Variant 4: 2006-2008v	Variant 7: 2006-2009pr
Noord (25)	2,6	2,5	2,5
Oost (50)	1,4	1,5	1,5
West (77)	-0,2	-0,2	-0,2
Zuid (43)	1,1	1,1	1,1